

Dr. Marcell Mihály:

ADVENT

**III/C/ rész: Advent I – IV. vasárnapjai (és Karácsony
Szentleckéihez szóló beszédláncok**

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok
(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

5. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	3
I. beszédlánc címe: Az élő Isten gondolata	3
II. beszédlánc címe: „Az ember ébredése”	7
III. beszédlánc címe: Az Isten az örök Szeretet.....	11
IV. beszédlánc címe: Az Isten szeretetének életjelei	15
VI. beszédlánc címe: A sötétség cselekedetei	25
VII. beszédlánc címe: Az élet vándorai	29
VIII. beszédlánc címe: Az élet sivárságai	30
IX. beszédlánc címe: Az élet diadalmasai.....	31
X. beszédlánc címe: Isten hangjára felfigyelők.....	31

Előszó

Ennek a résznek az volna a hivatása, hogy dogmatikai és erkölcsi vonatkozású tételeket fejtegetesen. Lényegük ez: **mi az Isten életterve?; mi az ember életútja?; és: hogyan érvényesül mindig az isteni akarat?** – Módszertanilag a **Karácsony ünnepét is** belekapcsolom az adventi gondolatcsoporthoz. Ezért van 5-5 beszéd minden egyes beszédláncban. Az egész úgy épül fel, hogy betetőzze a **Karácsony**. De arra is figyelemmel vagyunk, hogy az ünnepnap Szentleckéjének gondolata is érintve legyen és hogy bekapcsolódjék az egész sorozat gondolatmenetébe. –Célunk legyen tehát: építtessék Krisztus szent otthona, a **lélekszentély**.

* * *

I. beszédlánc címe: Az élő Isten gondolata

Ez a beszédlánc az Isten **belső** életével akarna foglalkozni. Mégpedig olyan módon, hogy az Isten gondolatait mint valóságokat akarná ismertetni.

1. beszéd: **Az első gondolat – a Fiú** (Dogmatikus beszéd: A Fiú – öröktől fogva születik)

Bev.: Az egyik gyönyörű egyházi ének azt zengi: „A nap, amelybe szem nem tekinthet...” És ezt az Istenről mondja. Tényleg így is van. Az Isten a Minden, a Végtelen, és az ember a töredék, a „tört szám”, a rész, a véges. – Mégis vágyik az ember, hogy megközelítse Istent, mert lelkének sodra mindig feléje fordítja. – Mi segítene itt? Nem döntő az emberi elme, hanem egyetlen az isteni kinyilatkoztatás. Ez pedig azt tanítja: Isten első gondolata az **örök Ige**, aki „tanító Ige” az emberek életében.

1. Az örök Ige – az Isten Egyszülöttje.

Mi ennek a jelentése és tartalma?

a) Szt. János hozza pontosan ezt a fogalmat, amely később több szentírási helyen nyer igazolást és fénybevonást. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). De ugyancsak erősíti más alakban a Mester mondván: „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19). – Az Egyház élő tanítása is ezt hirdeti. –De végül mit jelent mindez? Nehéz reá felelni az emberi értelemnek. Még szt. Ágoston zsenialitása is a „kagylóval való tengerkimerítésnek” mondja (az angyal és szt. Ágoston találkozása a tengerparton)... Talán ez a formula kissé pislákoló fény: Isten léte az örök, szent és belső viszonyosság – a Fiúval és Szentlélekkel.

b) És minket illetőleg mi a jelentősége? Isteni szó alapján való tudás – az Isten belső életéről. A közösségi kapcsolat örök Mintaképként való jelentkezése. Végül az üdvökonómiában szerepet találó Messiás és Szentlélek helyes értelmezése.

2. De az isteni Ige az emberi élet igazi Tanítója.

a) Mire tanít bennünket az égi Ige? Teremtő Istenünk – a mi Atyánk. Istenatyánk terve szerint a föld a mi átmeneti hazánk. Istenatyánk terve szerint a mi Urunk Jézus Krisztus országa a mi örök otthonunk. Ezért tanítja szt. Pál a következőket: „...az Úr Jézus Krisztust öltöztetek magatokra, és ne delgelgessétek testeteket, hogy bűnös kívánságokra ne gerjedjen” (Róm. 13,14).

b) És mire terjed ki ennek a tanításnak széles területe? Az élethajnal felismerésére. Ezt hirdeti nekünk szt. Pál: „...hiszen ismeritek a mai időket. Itt az óra, hogy felébredjünk az álomból. Hiszen üdvösségünk közelebb van, mint mikor hívók lettünk” (Róm. 13,11). Továbbá az élet salakjának kivetésére. Erre figyelmeztet az apostol mondván: „Éljünk tisztességesen, mint nappal, ne lakmározásban és részegeskedésben, ne fajtalanásban és tobzódásban, ne civódásban és versengésben” (Róm. 13,13). – Végül a Krisztussal való egyesülésre. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Így látva bele az Isten csodás terveibe, kitűnik: az öröktől fogva szült Fiú az élet központja, Aki Atyja adta hivatásával az embereket Istenhez juttatja. – Így lesz a karácsonyi készülés az Isten tervének valóságos megvalósítása.

*

Ez a beszéd ráépíthető arra a tényre, hogy a pogány vallások és bölcsek igen sok kísérlettel keresték az Isten mibenlétét (Szókratész, Platon, Arisztotelész), de csak a kinyilatkoztatás fénye mellett közelíthető meg az örök Szeretet csodás belső világa. – Az emberi ész csak emberiesen tud Isten fogalmat alkotni (antropomorfizmus!) ...

*

2. beszéd: **A Szeretet gondolata – a világ** (Dogmatikus beszéd: A világ alapja)

Bev.: Sokan kérdezik, elég-e önmagában és önmagának az Isten? A felelet egészen világos: Isten – Minden, tehát nem lehet kívülről való gyarapodásra igénye. – De ne felejtsd: a Szeretet kiáradása, a szépség és jószág kisugárzása, ez a tény – **a teremtett világ léte**.

1. A világ tükörképe az Istennek.

a) Minden parányban van valami igaz, szép és jó. Ez honnét? A teremtő Istentől, akinek halvány képe a teremtett világ. Nézzétek a csillagokat... a földet... az ásványokat... a növényeket... az állatokat... Továbbá ezek rendszerét... Milyen szép a tavasz, a nyár, sőt még a hópehely is. – Nézzél bele a természetbe és látni fogod a Mindenható kicsinyített képét.

b) Minden örök függést hirdet az Istentől. Sarkcsillag az Isten. Gravitációs központ az Isten.

c) Erőközpont minden parány. Gondolj a legújabb atomelméletre. Minden feszülő erő. – Az Isten: actus purus. –Miért kell ezt nekünk tudnunk? Hogy Istent kereső utunkban reátaláljunk a tükörkép valóságára és azután követhessük az apostol felszólítását: „Dicsérjétek az Urat minden népek, minden nemzetek dicsérjétek” (Róm. 15,11).

2. De a világ egyúttal gyönyörű otthona az embernek.

Mi a világ reánk nézve?

a) Isten első terve szerint: paradicsom. Ezért olvassuk ezt a szép szöveget az Írás elején: „Ültette pedig az Úr Isten kezdetől fogva a Gyönyörűség paradicsomát” (1Móz. 2,8).

b) Isten örök tervét szolgálva és valósítva – **a boldogság helye**.

c) Még a bűn után is – látszólag a siralom völgye – valójában: az **örök élet előkészületének helye**. Méltán kérdezzük: vajon „a sivatagban sátorozó Hágár ivadéka”, vagy „Isten fiai” vagyunk? A felelet ez: küzdők és diadalra, Isten fiúságra hivatottak vagyunk. Jób így szól: „Katonasor az ember élete a földön, és napjai olyanok, mint a napszámos napjai” (Jób 7,1). – De az apostol ezt mondja: „Nézzétek, mekkora szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten fiainak hívnak és azok is vagyunk. Azért nem ismer minket a világ, mert nem ismeri őt (Istent). Szeretteim, most Isten fiai vagyunk, de hogy mik leszünk, az még nem nyilvánvaló. Tudjuk azonban, hogy megjelenésekor hasonlók leszünk hozzá, mert látni fogjuk őt úgy, amint van” (1Jn. 3,1-2)

Bef.: A jóságos Atya vetülete a világ. Szeretve szeretem, mert Istenatyám tükörképe és életcélom elérésének eszköze. Nem „Weltflucht”, hanem Istenre találás eszköze.

*

Ez a beszéd felépíthető arra a mesére, amelyet igen gyakran mondanak a Kelet népe gyermekeinek. A mese igen rövid tartalma ez: „Milyen szép a kert, a virág, a ház és te, jó anyám! Honnét minding?” – kérdi a gyermek. Az anya ezt felelte: „Attól az égi Atyától, aki szeretetének sugarát lövellte a mindenségre”. „De hát akkor milyen lehet ez az Atya?” – a következő kérdés, amelyre ez az anya válaszol: „Olyan szép és jó, hogy azt az ember el sem gondolhatja”. – **Alkalmazás:** nézzük a világot **tükörnek**, amelyben tükröződik a szerető Atya képe!

*

3. beszéd: **Az Isten teljesebb gondolata – az angyalvilág** (Dogmatikus beszéd: Az angyalok léte)

Bev.: Az angyalokról azt tanultuk, hogy Istenhez legjobban hasonló szellemi lények. Előbb teremtette őket az Isten, mint a földet, mert a tudattalan világnál nagyobb az ismeret és értelem fényével áldott világ. Nincs testük, de van tiszta lelkük. – Mi tehát ennek a titokzatos világnak valósága és célja?

1. Legfőbb: a létük kérdése.

Az angyalok létezése nem az értelem közölte leleplezés, hanem a kinyilatkoztatás megvillantásából észlelt isteni megvilágosítás.

a) Az angyalok létezését az Írás igen gyakran említi. – Csak egy-két képet vetíték elétek: Mózes így ír: „(Jákob)... azután álmában azt látá, hogy egy létra áll a földön, teteje az eget éri s az Isten angyalai fel és alá járnak rajta” (1Móz. 28,12). – Majd Izaiás ilyen látomásról beszél: „Szeráfok lebegtek felette (az Úr trónja fölött); mindegyiküknek hat-hat szárnya volt; kettővel befödtek arcukat, és kettővel befödtek lábukat, kettővel lebegtek” (Iz.6,2). – Tóbiásnak így mutatkozik be a segítő társnak jelentkező „kísérő”: „Én ugyanis Ráfael angyal vagyok, egy a hét közül, akik az Úr előtt állunk” (Tób. 12,15). – Az üdvösség idejének elérkezésekor így jelentkezik az Isten követe: „Akkor az áldozati oltár jobb oldalán megjelent neki (Zakariásnak) az Úr angyala” (Lk 1,11). – Majd ezt olvasd: „Az angyal bement hozzá (Máriához) és így köszöntötte: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van. Áldottabb vagy te minden asszonynál” (Lk 1,28). – Józsefet is angyal inti: „...álmában megjelent az Úr angyala és így szólt: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban” (Mt 1,20). – Sőt, Magát a Mestert is angyal erősíti: „Akkor megjelent egy angyal a mennyből és megerősítette (Jézust)” (Lk 22,43).

b) Az angyalok létét az értelem értelmezi. A Végtelen és az ember, majd az anyagi világ között nagy a tökéletességi űr... Ennek a léttani távolságnak az angyalvilág az áthidalója. – Isten a tiszta Szellem, ők a teremtett tiszta szellemek. – Ha létük célját megvilágítanók, akkor még világosabb volna létük kérdése.

2. Lényeg: a cél kérdése.

De mi a rendeltetésük?

a) Isten dicsőségének hirdetése és szolgálata. – Ők az **öntudattal élők és Istent látók**. Életük a boldogság, szolgálatuk: az egek dicsősége. – Nem nélkülözhetetlenek az Isten szemszögéből, hanem örvendező boldogok, **az isteni boldogság részesei** az örök életben. – Daluk: a „Sanctus...”...élettartalmuk: Isten bírása, életszolgálatuk: Isten dicsősége. – Majd további rendeltetésük?

b) Az ember segítése. Mindig azt olvassuk, hogy **a jó hírek közlői**. Nevük ezért: **angelos**, küldött. – De ha büntető a munkájuk, akkor a küldetés (egyiptomi menekülés) a lényeg, és a küldetés isteni igazságnak vagy jót váró gesztusnak a teljesítése. – Azt is tudjuk róluk, hogy emberek őrzői (őrangyalok!). – Sőt még a halál angyala is Istenhez kísérő. Arca nem rémes, hanem derűs. – Michael – a hazakísérő (temetési szertartás!)...

Bef.: Mindez végül is reményt mond. Isten gondolatai az angyalok, akik dicsőségének hódolói és az ember segítői. – De hová segítik? A lelkiek vonalán Krisztus megtalálására.

*

a) A Karácsony misztériuma – angyalok dicsőítő énekének felcsendülése. „Azon a vidéken pásztorok tanyáztak kinn a szabadban és éjszaka őrizték a nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala és az Úr dicsősége beragyogta őket... az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,8-9 és 10).

b) Ismertethető továbbá az a legenda is, amely szerint az „**Isten életkönyvének**” jegyzői – az angyalok karának tagjai. A „liber scriptus” mindent magában foglal és ezt az Úr angyalnépe jegyzi. – **Alkalmazás:** Így dicsőítói Istennek és szolgálói az embernek!

c) Végül elmondható az a legenda is, amely a síró és mosolygó angyalról szól. Síró az angyal, ha rosszat teszünk, mosolyog az őrangyal, ha jót cselekszünk... **Alkalmazás:** segítő lélekkel kísér az Úr angyala.

*

4. beszéd: **Az Isten boldogságot osztó gondolata – az embervilág** (Dogmatikus beszéd: Az ember az Isten tervében)

Bev.: Milliányi csillag között –mondja Flammarion – a Terra bolygó a testi és szellemi élet lehetőségének szent helye. Isten örök tervében itt élheti kettős életének egységét (test és lélek) az ember –

mondja a kinyilatkoztatás. –Az Isten örök tervében a világ mozgásának mérhetetlenségében és belső kötöttségek hallatlan nagyságában helyet talál az **ember**, aki **a lehetőségek szabadja** és **az öntökéletesedést adó Isten-szolgálat megvalósítója**. **1. A lehetőségek szabadja.**

Kicsoda ez és milyen értéket képvisel?

a) Vizsgáljuk a „nagyvilágot”. Mi ennek a jellegzetes jegye? Isten megadta törvényeit. Mit jelent ez? „... a tengert körülvette határával, és törvényt szabott a vizeknek, hogy át ne hágják határaikat” (Péld. 8,29). – Figyeljük a tudomány kutatásait. Leleplezi az élet törvényeit (fizikusok, biológusok, antropológusok...)...

b) Figyeljük azután a „kisvilág”-ot, az embert. Lényege: az **értés** és a **szabad választás**. Ez azt mutatja, hogy nem a gép törvénye, hanem a lélek szabadsága a jellegzetessége. Így lesz ő az „Isten szabadja”. Akarattal teszi az Isten törvényét. – Ezért mondja az Írás: „De megmarad az a reménye, hogy a mulandóság szolgálai állapotából fölszabadul Isten fiainak dicsőséges szabadságára” (Róm. 8,21). És: „Testvérek, ti szabadságra vagytok hivatva. Csak ne éljete vissza a szabadsággal a test javára, hanem szeretettel szolgáljatok egymásnak” (Gal. 5,13). – És ez annál tökéletesebb, minél jobban átértékeli az Isten tervét és így jobban szabadul a föld kötelékeitől (ösztön és erény!). – Sőt így együtt él az élet Urával, az Úr Jézus Krisztussal, amint az Írás mondja: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

2. A szent tettek valósítója.

A cselekedetek, a döntések azok, amelyek kiható jellegűek.

a) Istent dicsérik. – Sohasem szabad feledni: mindent Istenért! A cselekedetek ősrugója: Isten, őscélja: Isten. – Az ember fogantatása percétől fogva fejlődik. Istent dicséri. Öntudatra ébredésétől fejlesztve: dicséretét hirdeti. Himnuszaival szóval: „Föld királyai és mind a népek, fejedelmek és mind, bírái a földnek, ifjak és szüzek, vének és gyermekek: dicsérik az Úr nevét” (Zsolt. 148,11-12). És étellel: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). Az utóbbi a fontosabb, mert minél tökéletesebb valami vagy valaki, annál hangosabban dicséri az Istent.

b) Az ember lélektartalmát gazdagítók. – A szabad tettekre ugyanis úgy kell gondolnunk, hogy azok reánk is visszahatók. Magunkat is fejlesztik. És ha a fejlődés vonalát keresnéd, akkor hol kell ezt megtalálnod? Abban a törtetésben, hogy úrrá kell lenni a világon! Ezért jelzi ezt az Írás első lapján az Isten: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). – Sőt ugyanezt erősíti meg szt.Pál is mondván: „Ne győzzön rajtad a rossz, te győzd le jóval a rosszat” (Róm. 12,21).

c) És a legvégső fok? – Elszakadni a földtől és felemelkedni az Istenhez! Már a földön is Isten képmásai vagyunk, de itt is és a mennyben is Isten természetével azonosuljunk!

Bef.: Így látva az embert: érték az élet. Ezért kiáltott fel egy elszülő napra egy boldog édesapa: „Barátaim, érdemes élni, mert isteniek lehetünk”.

*

a) Részletezhető a befejezésben idézett édesapa, aki kislánykája átihtett arcát nézve a fenti módon kiáltott fel.

b) De idézhető és színezhető a Zsoltáros éneke: „Mi az ember, hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod? Kevéssé tetted őt kisebbé az angyaloknál, dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg, és kezéd művei fölé állítottad, lába alá vetettél mindeneket: minden juhot és minden barmot, és hozzá a mezei vadat, az égi madarat s a tengeri halat, mely a tenger ösvényein halad” (Zsolt. 8,5-9).

c) Végül ismertethető Carrel műve: „Az ismeretlen ember”. Ez a tudós azt magyarázza, hogy az ember még a XX. században is **probléma**. – **Alkalmazás:** az ember csak Isten tervében érthető és a kinyilatkoztatás fénye mellett értékelheti, hogy az Istennek végnélküli életre teremtett fia.

*

5. (karácsonyi) beszéd: **Az Istenember** (Dogmatikus beszéd: Az Isten emberré lesz)

Bev.: Isten fia az ember, ez az Isten szent terve. De szeretetének legfelsőbb foka: az Istenember. Szent életterve: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne

hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Az Írásnak ez a szava úgy is értelmezhető, hogy szeretetének paroxizmusa az Egyszülöttjének ember alakban való megjelenése.

1. Az Isten ősi terve a földi emberhez alázkodó.

a) Embervágyak ősi lendülete: közelebb Hozzád, Istenem! – Tengerészek ősi dala is ez: „Most vagyunk Hozzád a legközelebb”... A közmondás is így szól: „ahol nagy a szükség, ott közel van az Isten”... Az Írás is így beszél: „Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,20). Ugyanez a vágy: hasonlónak lenni Hozzád, Istenem! Ezek már az Isten ősgondolatának elvetett magvai... És mire mutatnak ezek a vágyak és segítő kegyelmek? Arra, hogy **Isten akarta**, hogy személyes kapcsolat legyen az ember és az Isten között... Hogy benne élt-e az „emberré levés” feltétel-nélkülisége, az kérdéses vita tárgya, de valóságos terve az embernek istenítése.

b) Isten tervének ősi és segítő ereje, hogy emberként tényleg közeledjék az emberhez. „Istenfia legyen Emberfia”! Így közel jut a föld zarándokához. Továbbá segítő kezet nyújt: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

2. Örök otthonban Istenemberként diadalmaskodó.

Egek Urának Egyszülöttje egek felé táruló Áldozat és az embertestvért hazaváró égi Ajándék.

a) Diadalt arat a gonosz felett. Ez az isteni küldetése van a földön. A Megváltó élete azt mutatja, hogy győzelmet keres a földön. „Én meggyőztem a világot” (Jn 16,33). Ez a nagy és isteni diadal. Ezért lett királya a földnek. I.N.R.I.: a zsidók királya. Ez a diadal felirata.

b) Diadalmasan élő – a jók együttesével az Atya otthonában. A Vigasztaló elküldése előtt arról szól: „Rövid idő és már nem láttok engem, ismét rövid idő és viszontláttok engem, (mert az Atyához megyek)” (Jn 16,16). – És mit mond mindez egy mondatban? Ezt: rex aeternus!

Bef.: Hazahívó, hazaváró és ítélettel életet adó. Dux vitae, terrestris et supernaturalis! De: gaudium viventium. Ez a szent terve Karácsonyban nyer valóságot. Érdemes erre készülődnie az embernek!

.

II. beszédlánc címe: „Az ember ébredése”

Ez a beszédlánc az Advent I. vasárnapi szentleckéjének **első** gondolatát fejtegeti. – Itt az idő, hogy lelkünkkel is törődjünk. Az egyes vasárnapok beszédei azután figyelembe veszik a napi Szentleckét is. – Lássuk egyenként.

1. beszéd: **Az óraütés** (Dogmatikus beszéd: Isten jelentkezése)

Bev.: Idő pontjának jelzése az óraütés. Valami befejeződött és valami kezdődik... Isten szent terveiben ott pihen a teremtés gondolata és a teremtett világ életterve. – Az elsőről az áll az Írásban: „Kezdetben teremté Isten a mennyet és a földet” (1Móz. 1,1). – A második pedig ez: „Valamennyit, ki nevémet segítségül hívja, kit dicsőségemre teremtettem, alkottam és készítettem” (Iz. 43,7).

1. A teremtés ténye Isten hatalmának első kondíciója.

a) A hittudósok tanítása szerint – az Írásra támaszkodva – az Isten semmiből teremtette a világot. De ez nem eredethatározó, hanem a lét kizárásának hangoztatása. Ez pedig azt jelenti: Isten saját hatalmából alkotta – a világot. „Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3).

b) Ránk nézve mit jelent ez? Tudomásulvételét az isteni hatalomnak és alázatot, hódolatot a Mindenhatóknak. Gyönyörűen zengi ezt a Zsoltáros mondván: „Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten, Ő alkotott minket, és nem mi magunk; az Ő népe s az Ő legelőjének nyája vagyunk!” (Zsolt. 99,3). Mindkettő méltó az emberhez. Az egyik fénybevonása az értelmetlen világnak, a másik odahajlás a végtelen Személyhez, az Istenhez.

2. A természet gyönyörűségének melódiája – a dicsőítés dallamossága.

a) Ez is csendítés, de úgy értelmezve, hogy minden létező a nagyvilág, vagy a kisvilág, parány vagy világszillagok, kicsi csengettyű vagy harsonázó orgonabúgás – Isten dicsőségére. – Azt is mondhatnánk, hogy az óraütés, amely arra figyelmeztet: itt az idő ennek a felfogására, hogy kicsoda az egek Ura, az Isten.

b) A megismerés azután azt a kondíciót is hozza: a nagy természet példájára tudatos hódolattal dicsőítse az ember az egek Urát.

c) Végül azt is hozza, mintegy jövő életnyitásként, hogy egész életünk Istent dicsérő szent szimfó-

niává változzék.

Íme: ez az ébredés szent tartalma.

Bef.: Látszólag néma a természet, és csak az égzengés vagy a tengerzúgás a zajos... Valóban minden rezdülés dallamos óraütés, kongatás, amely az **emberek ébredését** hangoskodja a felfigyelő léleknek.

*

Ez a beszéd átépíthető a „Die Uhr” dallamos zeneművére. Dala: „Tikk-takk”... De a dal **értelme**: a **szív** ütése ez a „tikk-takk”... Minden ütése egy-egy életmozzanat...; de olyan, amelyért Isten előtt felel az ember. Egyszerre azután utolsót ütve elhal a dallam... – **Alkalmazás**: de **akkor azután** jön az igazi Bíró ítélete! Használd fel az életedben jelentkező „tikk-takk”-ban szóló isteni hangot és intést.

*

2. beszéd: **A „szellemi” ébredés óraütése** (Dogmatikus beszéd: Az ember a szellemi lény teremtése)

Bev.: Némák a hegyek, a fák, a tengerek... De létük diadalhimnusz a Végtelen trónja körül. „Tűz, jégeső, hó, fagy és szélvihar... mindnyájan ti hegyek és halmok... dicsérjétek az Úr nevét” (Zsolt. 148,8. 9 és 12). – A teremtés szent ténye után így csendül az Úr szava, amely a szellemi élet alkotásával tetőzi a teremtő művét: „Alkossunk embert a mi képünkre s hasonlatosságunkra” (1Móz. 1,26). Mit jelent ez? Ezt a fenséges tartalmat: jelenjék meg a földön a világot ismerő és halhatatlan szellemű emberteremtés is.

1. Megíratott az ember teremtése.

Kettős szempontból kell mérlegelnünk a Teremtő kiáradó jóságát, amely dicsőségéből kiárasztva boldogít; és az egész világ véges értelmezőjének a földre hozását. – Sohasem szabad feledni: az első gondolat maga a Végtelen, csak a második az ember boldogsága.

a) Az ember tehát – Istenért él. „...dicsőségemre teremtettem, alkottam és készítettem” (Iz. 43,7). – És minden, amit alkot a Teremtő: jó, szép és nemes. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

b) Ámde a világ – az emberért! Megszületik a szellemi élet, és így az ember lelkében is megszületik a világ gyönyörűsége. Csak az ember lát esztétikailag, csak az ember lát a tudás vonalán, csak az ember él erkölcsi lendülettel. Mindez az ember értéke, de egyúttal a Teremtő dicsőségének hirdetése.

2. Megíratott a halhatatlan lelkek lehelése.

Az ember a föld anyagából indul. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Lelke Isten lehelete. Az óraütés az első ember lélekkel telítése. A földből a testünk és Istenből a lelkünk.

a) Írásunk szava hirdeti és tudósaink kutatása is ezt magyarázza: „Alkossunk embert a mi képünkre s hasonlatosságunkra” (1Móz. 1,26). És halhatatlan a belé lehelt lélek. „...arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). – Az Írásnak ezt a tanítását azután azzal egészíti ki az apostol, hogy ez a lélek tétetik arra alkalmassá, hogy befogadhassa a Szentlélek minden erejét. „Töltsön el titeket a reménység Istene a hit teljes örömeivel és békéjével, hogy a reményben a Szentlélek erejéből bővelkedjenek” (Róm. 15,13).

b) És az emberi ész? Testi kapcsolatban a földhöz tartozandóságukat világosan látjuk, de értelmi erőnk, vágyaink szárnyalását azonban **csak a szellemi lélek létével magyarázhatjuk**. Összevetések mondhatók az anyag és szellem távlatairól az idő, a tér tekintetében. Ez is az ember megemelése és értékének felmagasztalása. Óraütés – az öntudatra ébredésre és önértéklésre.

Bef.: Ha némák a hegyek... akkor beszédesek az emberi lelkek. Értelmesen látók és hangosan zengők. Zengő dalokkal ezt dalolják: „Dicsérjétek az Urat szent hajlékában, dicsérjétek őt az ég erős boltozatában. Dicsérjétek őt hatalmas tetteiért, dicsérjétek őt nagyságának teljességéért... Minden lélek dicsérje az Urat!” (Zsolt. 150,1-2 és 6).

3. beszéd: **Az emberélet belső csengése** (Erkölcsei beszéd: Az ember lelkének hangja)

Bev.: A teremtés Istenhez fűz, de van-e több kapcsolatunk az Istenatyához? – Van ebben életkere-

sés, de van benne belső megcsendülés problémája is. Mert nagy kérdés: milyen csengést ad az Úr teremtette ember lelke! – A mai Szentlecke két gondolata oldja meg a kérdést.

1. „A ti szerénységtek legyen ismeretes”.

Ez az isteni ige a túl magasba törés fékezése. – Angyalok bukása is gögből, Babel tornyának emelése is gögből... „Hogyan hullottál le az égből, te ragyogó hajnali csillag?” (Iz. 14,12). „...és mondák: Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje, hogy híressé tegyük nevünket, mielőtt elszélednénk minden földre” (1Móz. 11,4).

a) A valóságos szemléletből fakadóan azonban helyes mércét találunk. Látjuk a Végtelen erejét, érezzük abszolút függésünket. „Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

b) Látjuk saját gyarlóságunkat. – Halljuk a Mester szavát: „Aki fölmagasztalja magát, azt megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12). Az eredmény: a lélek csengésének hangja a szerénységre és a függésérzésre int.

c) Hódolatos lélekben jelentkezik azután a mi szerénységünk. Ne csak lássunk, hanem a látottak szerint éljünk is! Elismerése a fenségnek és hálás hódolata az Úrnak. És itt mi az emberi lélek csengésének ténye? Íme, áldozat az egész életen át. Hallgassuk az Isten szavát és rezonátorai legyünk az égi csengésnek.

2. Örvendjete az Úrban.

Ez a második rezonancia. Az Úr közel van... Az öröm azoké, akik reátaláltak a keresetre. Istenkeresés a legnagyobb feladat.

a) Veletek az Úr – tanítja az Írás. Tehát keresés után **találj reá!** Hol van? A természet erőiben, a lélek tehetségeiben, de a lélek szentélyében is. Szt. Pál szerint a lelkiismeretben is szól hozzánk. „Akinek azonban kétsége támad s mégis eszik, el van ítélve, mert nem meggyőződése szerint tett. Mindaz, ami nem meggyőződésből történik, bűn” (Róm. 14,23). – Mesterünk szerint személyesen is szól hozzánk az Úr: „Én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

b) A másik gondolat: örvendjete! Szt. Pál másutt is erősíti: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4). – És miben áll ez az öröm? **Tárgyilag:** az Isten közelsége az örömök teljessége. **Lélektanilag:** a lélek erőfeszítése és a kegyelemmel való együttműködés hasonlóbbá tesz az Úrhoz. Mindkettő **közeledést** igényel az ember részéről. Ennek eszközei: ima, szentségek, áldozat. Mind-mind a Hozzá való emelkedés segítő eszköze. – Végül is Veletek vagyunk és Benne boldogulunk és örvendünk.

Bef.: Rajtunk az Istenhez tartozandóság jegye. Értelmünk, akaratunk és halhatatlanságunk! Ezeknek a jegyeknek az észlelése az öröm rezonanciáját hozza. Hát még ha hozzá tesszük: „mi az Isten rokonai vagyunk” (Ady E.). Ez az igazi ébresztő óraütés, amelynek a dalos öröm az emberi lélek vissza-csengése.

4. beszéd: A sátán látszólagos diadala (Erkölcsi beszéd: A gonosz és a jó harca)

Bev.: Hogyan került ki Isten kezéből az ember? – ez a kérdés. „Látta Isten, hogy jó...” (1Móz. 1,31), cseng a teremtés minden mozzanata után. Az ember pedig Isten képmása, tehát csak jó és szép lehetett. –De ilyen maradt-e, vagy ilyen képet mutat-e?

1. Hűtlen lett az ember.

a) A mai Szentlecke a hűség értékéről szól. Az Írás az ember hűtlenségéről beszél. „Úgy tekintetek minket, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak megbízottjait” (1Kor. 4,1). Ádám és Éva megkapták az Isten alkotta emberarcot, de foltot ejtett rajta az Isten parancsának a megszegése. – Mi volt ennek a lényege? A túlzóan és kísértően hangzó hang, amely így csábította őket: „...olyanokká lesztek, mint az Isten” (1Móz. 3,5). A behódolás oka pedig a hivalkodó nagyratörés. – Figyeljük csak meg: ősi és igaz hang az előretörés, de kell, hogy egybecsendüljön vele a hódolatos megalázkodás.

b) Ítélt is az Isten... Büntet a felelősség súlya miatt. „Az asszonynak pedig mondá: „Magsokasítom gyötrelmeidet s terhességed kínjait: fájdalommal szüljed a gyermeket s légy a férj hatalma alatt, az meg uralkodjék rajtad. – Ádámnak pedig mondá: Mivel hallgattál feleséged szavára s ettől a fáról, amelyről megparancsoltam, hogy ne egyél, – átkozott legyen a föld munkád alatt: fáradozások árán egyél abból élted valamennyi napja alatt. Töviset és bogáncsot hajtson az néked s a föld növényzetét egyed. Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,16-19). – De Megváltót is ígér a szeretet bősége folytán. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja feje-

det, te pedig a sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). – Íme, ezek ismerete életutunk helyes tudása.

2. De állandó marad az isteni szeretet.

a) Az Írás szavai szerint – a büntetés után is kicsengő a szeretet. Lehet büntetni szeretetből, hogy erő fakadjon a büntetés vállalás alázatából. A kemény kezét irányíthatja a szerető lélek. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

b) Az elesett nem végleg elveszett! – A szeretet kapcsa nem szakad el – Isten részéről. De megmarad a vágyban az emberi életben is. – Ez az emberiség Adventjének lényege.

c) Isten gondviselése kíséri az egész emberiséget és isteni kinyilatkoztatás éleszti a választott nép szebb jövőjébe vetett hitét. – Ez a próféta küldés lélektana. – A Karácsony lesz ennek a nagy Adventnek beteljesítője. **A Szeretet diadala a szent éjszaka.**

Bef.: Szép volt az ember lélekarca és isteni kegyelemmel fénylővé lett az isteni szeretet teljes kiáradása folytán. – De a Teremtő szeretetével szembeszállt a jóban gyenge ember, végül is azonban győzedelmeskedett a mindenben jelentkező Szeretet, az Isten.

*

a) Ez a beszéd ráépíthető a következő példára: a rossz eredetét keresi a tudomány. Soha meg nem találhatja, mert ez a lélek belső elhajlásában rejtőzik.

b) Azután erre a tényre: a rossz eredetét keresik a vallások. A „rossz értelmét” is alapul veszik... Pedig a megoldás vonala ez: a rossz az ember szabad személyiségében rejtőzik, mint **lehetőség**.

*

5. (karácsonyi) beszéd: **Isten órájának igazi ütése** (Dogmatikus beszéd: Az Úr személyes jelentkezése)

Bev.: „Mert mialatt mély csend borult mindenre, s az éjjel sietős útja közepén tartott, mindenható igéd az égből, királyi trónodról, ott termett a pusztulásra szánt föld közepén” (Bölcs. 18,14-15). Így csendül az Írás szava. Ezt egészíti ki a Krisztus születését hirdető angyali ének: „Hirtelen nagy menyeyei sereg vette körül az angyalt. Dicséretet énekeltek az Istennek” (Lk 2,13). Valóságos beteljesülés, elérés, az idő jelzését tekintve: **óraütés**. Hívek éneke is ezt zengi: „Krisztus Jézus született, örvendezzünk!” – Mi tehát az emberiség életének legnagyobb „óraütése”?

1. Legnagyobb eseményünk: Krisztus születése.

a) Ember vágya: Isten bírása. Erre tör minden vallás lendülete és tartalma. A pogány – szeretet nélkül fél, az egy Istent hívő – szeretettel vár.

b) Ígéretek és próféciák is erről szólnak. Izaiás szerint: „Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva lesz; ugrádozik majd a sánta, mint a szarvas, és megoldódik a némák nyelve” (Iz. 35,5).

c) A csodák éjszakája is ezt hirdeti. Angyalok jelenését, csillagok ragyogását látjuk és halljuk... Az égi ajkak dala pedig így csendül: „Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség a jóakaratú embereknek” (Lk 2,14). – Tartalmilag valóra válik Isten és ember legszorosabb kapcsolata. – Eddig a föld emelkedett az ég felé, a szent éjszakában az ég alázódik a föld felé. Íme ez az ember és Isten egy Személyben való egyesülése; ez pedig minden ember üdvének szent gyökérzete. Ezért mondhatjuk, hogy a Krisztus csodája az emberi történelem legnagyobb és legértékesebb mozzanata.

2. Ennek eredménye: az ember megszentelődése.

a) Hogyan fűzött bennünket Magához az Isten? Természetünkbe oltotta az Isten a Teremtőhöz való hajlás és életben való hódolás készségét. Ugyanott találjuk a felelősség nagy kincsét. Ezt erősíti a kinyilatkoztatás, Mózes kőtáblái, Krisztus hegyi beszéde. – De itt él az előretörés, a többé-évés vágya és lendülete.

b) És hogyan szentel meg bennünket az Isten? Először is a szeretet parancsát teszi alapul mondván: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legfőbb: az első parancs” (Mt 22,37). Az alapvetés és megszentelés után az újjászületés kegyelmét adja. „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,13-14). – Sőt az apostol szerint természetében részesít: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). –

Hogy pedig ez megmaradjon bennünk, azért ezt ígéri a Mester: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). De hogy ennek vételére bátrak legyünk, így indítja útnak a Szent Kenyér csodáját: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Íme a megszentelődés örök életet biztosító betetőzése – a Szent Kenyér. – De honnét mind-ez? A Krisztus éjszakájának óracsendítésétől, amely azt az örömet hirdette: Krisztus Jézus született.

Bef.: Ha megszületik Krisztus a lelkünkben is, akkor bennünk is csengeni fog az angyalok dala: „Dicsőség a magasságban Istennek és béke a földön a jóakarató embereknek!” (Lk 2,14). – De ez akkor lesz igazi, egyéni és lelki kincs, ha egész életünk szentéllé alakul, ahol boldogan hordozzuk a mi Urunk Jézus Krisztust mindörökké.

* *

III. beszédlánc címe: Az Isten az örök Szeretet

Ez a beszédlánc a szeretet diadaláról és boldogító erejéről szól.

1. beszéd: **Örök Szeretéből születtünk** (Dogmatikus beszéd: Születésünk és életünk)

Bev.: Emberélet fonódásának alapja az egymáshoz vonzó szeretet. Minden **létbelépés** a szeretet kapcsolatának csodája, és így arra utal ez a tény, hogy az életforrás alig lehet más, mint a Szeretet. – A hittudósok tanítják ezt. Istent egész rövid meghatározással így jelzik: az élő és tudatos Szeretet. – Ebből azután két gyönyörű gondolat fakad: az ember útját Istentől és Istenhez irányítja a Teremtő. – Ezt zárja magában az apostol intelme: „...az Úr Jézus Krisztust öltöttek magatokra, és ne dédelgessétek testeteket, hogy bűnös kívánságokra ne gerjedjen” (Róm. 13,14).

1. Istentől.

a) A látszat első pillanatra csak a szülőkhöz utal, mert az elemi tapasztalat erre mutat. Innét is az a nagy szeretetkapocs, amely a családhoz, édesanyához, édesapához fűz. Azért szoktuk mondani: egy a vérük, azért ősi a szeretetük. – De az értelmi vizsgálat az életsorozatok ősi okát is keresi. Honnan a kiindulás? Honnan az élőkben hordozott életkincs? Honnan a fejlődést diktáló lendület? Honnan az élet örök vágya?... És így tovább... tovább... Hol a végpont? Ez a kérdések csúcspontja. Talán a **természet**? Ez csak **szó** volna, amelynek tartalma akkor lendítőerő, ha a személyes Lét valóját takarja. Talán az **örök folyamat**? Ez is... mert örök és folyamat ellentmond. Az egyik a változatlan jelenti, a másik a változatot mutatja. Talán az **„öntudatlan” való**? Nehéz volna okát találni így az **emberi öntudatnak**.

b) Az ősök valóságát, a személy létét a kinyilatkoztatás magyarázza. Az Írás gyönyörűségeen szól erről mondván: „Alkossunk ember a mi képünkre és hasonlatosságunkra” (1Móz. 1,26). Így az eredet – az Istentől. És a folytatás? Ember és Isten együttes történelmi valóságából. Az új élet az Isten terve; ezért mondja az Írás: „Ez okból hagyja el az ember az atyját s az anyját s ragaszkodik feleségéhez, s lesznek ketten egy testté” (1Móz. 2,24) és (Mk 10,8). Mi következik ebből? Annak az atyaságnak és fiúságnak boldog tudata, amely az életnek tartalmát adhat.

2. Istenhez!

Ez a cél, amelynek elérése a vándor ember hivatása. – Hogyan érhetjük ezt el?

a) Van ebben földi célbafutás. Annyit jelent, meg kell ismerni az Urat itteni életünkben. Az Egyház tanítása szerint „a természetes ész erejével” elérhető a léte. „Ami ugyanis Istentől megismerhető, az világos előttünk, mert Isten nyilvánvalóvá tette számunkra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számunkra” (Róm. 1,19-21). – De lényegéhez csak a kinyilatkoztatás adta hit közelít. **Isten a lét oka!** Benne találja ősi indítóját az ember. – A megismerés hódolatra hangol. Fenséges az Úr! „Én vagyok az, „Aki vagyok” (2Móz. 3,14). Ezt erősíti szt. János is. „Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3). – Isten a nagyság. Előtte hódol az ember. De szeretetben jelentkezik az igaz hódolat. „Jézus így felelt: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legfőbb: az első parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. E két parancson függ az egész törvény és a próféták” (Mt 22,37-40). – A hódolat és a velünk való kapcsolat észlelése szeretetre indít. Az Isten a Jóság. Errefelé pedig gravitál a lélek. A szeretet után az az életforma kezdődik, amely Istenhez közelít. Minél tökéletesebb az ember, annál közelebb

esik hozzá az Isten. – Ha pedig természetének részese: „... hogy ezek révén az isteni természet részeivé legyetek...” (2Pét. 1,4/, akkor a mennyország örököse. „Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,17).

b) De a földi célbajutásnak folytatása is van. A földi élet határolt, de Isten szeretete végnélküli élet kegyével ajándékozott. A hegyek leomlanak, a tengerek kiszáradnak, a fák sudara eget nem súrol, de az ember egekbe tör és eget kér... Az élet végnélkülisége az ember királyi, sőt isteni életjegye. De ez is fokozódik. Olyan lesz ez a hazatérés, hogy Istenatyánk szinelátásában részesedünk. Valóban Isten fiai vagyunk! Fiai – a természetben, és fiai – a megszentelődésben. Ezt fejezi ki fenségesen az apostol írván: „De amikor elérkezett az idők teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született, s a törvény alattvalója lett” (Gal. 4,4). De ennek gyönyörű alapját adja ez a szöveg: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – Mi következik ebből? Olyan öntudat, önértékelés, amely mindenkinél magasabbra emeli és igazi öntudatra ébreszti az embert.

Bef.: Így törpe lesz a Gauziánkár, a finoman kivert, aranyozott, csillagmilliárddal kárpitozott égbolt, mert valóban csak egy **földi király** él a Terra bolygón, és ez az ember! –Sohase felejtsetd: ő az Isten fia és az örök élet várományosa!

2. beszéd: Örök szeretetbe fonódunk (Dogmatikus beszéd: Az isteni szeretet kerete)

Bev.: Isten országa – Isten terve. Az ember gyarlóság szülte gögje a szeretet kapcsát megszakította. **De így is az a cél**, hogy a régi életforma megvalósuljon. – Ha kissé szélesen fogjuk és átvittem értelmezzük, akkor ide is alkalmazhatnók a Mester vigasztaló szavait, amelyek az eltévelyedettek hazakereséséről szólnak mondván: „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16). – Mégpedig azért tágitottuk ki a szöveg értelmét, mert a Messiás hivatása – a hazavivés. Segít Ő itt a földön és hazakísér az örök otthonba. – Kikhez fonódik az örök Szeretet?

1. Izrael népéhez.

Ez a választott nép, melynek hivatása volt az isteni ígéret fenntartása. Pátriárkák, bírák, próféták, királyok ezért éltek.

a) Ember részéről lehetetlen feladat volt a szeretet kapcsának kialakítása. A választottság csak természetes határt vont arra, hogy kik legyenek az isteni ígéret fenntartói. „Mi előnye van tehát a zsidónak? S mi haszna a körülmetélésnek? Minden tekintetben sok. Először is az, hogy Isten rájuk bízta a kinyilatkoztatást” (Róm. 3,1-2). – Az elesett emberek nagy táborra pedig lesüllyedt erkölcsé elleni gát-emelési harcok szülője lett. – Ez a tárgyi akadály. De még az emberi gög is szerepet játszott. Az elhivatottság könnyen a mindenki fölé emelkedés lehetőségét adta... Sőt a zsidó nép élete ezt is mutatta. Ezért született meg nehezen és csak harcok árán az Isten-szeretet szent kapcsa.

b) De nehéz ennek a fenntartása is. Az emberi önzés sokat ront és rontott ezen. A 12 törzs torzsalakodása nem emelte mindezt; sőt! A Salamon-féle bálványimádások serege szaggatta a kapcsolatok felvételének lehetőségét.

c) Pedig az isteni kinyilatkoztatás az igaz Isten imáadására hangolta a „választott népet”. A felebarát törvénye erre kötelezett. A „zárt egység” ilyen módon az egy Isten felé utalta a zsinagóga népet, amely a „**zárt szeretet népévé**” lévén, épp az egy Isten tiszteletével és a Messiás várással tűnt ki a többiektől. – Ez az egybeforrado egység azután – a kinyilatkoztatás tanítása szerint – forrás lett, amelyből kisarjadt a Szeretet Urának istenemberi élete. Ez azután a szeretet ditirambusát hirdette és követelte. Terjesztését úgy szélesítve, hogy összefogja a választott népet és Ágár számkivetett ivadékát.

2. Ágár ivadékához.

A pogányok egyetemét jelenti ez a kifejezés. „Szilaj ember lesz az: keze mindenki ellen s mindenki keze ő ellene leszen, s valamennyi testvérével átellenben üti fel majd sátraikat... Ezek Izmael fiai és ez a nevük, tanyáik és sátorvárosaik szerint; tizenkét fejedelem, törzseik szerint” (1Móz. 16,12 és 25,16).

a) Kikhez jött a szeretet Ura? „Küldetésem csak Izrael házának elveszett juhaihoz szól” (Mt 15,24). – Ez azonban szélesedik, mert a lakodalmas ház hivatalosai helyett az útszél szegényeié és betegei a terített asztal. Ezért mondja tehát a példabeszéd: „Menjetek ki tehát a keresztutakra, s akit csak találtok, hívjátok a menyegzőre” (Mt 22,9). – Sőt, ugyanezt máshol is mondja a Mester. „Bizony mondom nektek, ekkora hitet senkinél sem találtam Izraelben! Ezért mondom nektek: Sokan jönnek

napkeletről és napnyugatról és letelepednek Ábrahám, Izsák és Jákob mellé a mennyek országában, az ország fiait pedig kivetik a külső sötétségre. Ott sírás, és fogcsikorgatás lesz” (Mt 8,10-12). – Az igazság ez: Salus per Izrael! De „**salus omnium hominum fidelium**”. Azért hangoztatja a Mester: „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni; aki nem hisz, elkárhozik” (Mk 16,16).

b) De hogy kell ezt a szent elhivatottságot megvalósítani? Feladattá kell tenni az Isten-keresést, az Istenhez hasonlást és ezt hosszú küzdelmen keresztül isteni valósággá változtatni. – Az emberiség szertebontó és osztó munkáján kell keresztülvergődni. Fajok... törzsek... vércsoportok... nemzetek különbségét kell levetnie és azután kell kialakulnia az „embertestvériség” igazságának. – Végül is reá kell jönnünk, hogy ezen épül az egymásrautaltság érzése. Ez azután szeretetet szül, mert egymástól kapunk és egymásnak adunk. – Ennek gyakorlati megvalósulása annak a „szeretet egységnek” kialakítása, amely Isten népei között ledönt minden válaszfalat. Zsidó, görög, pogány egyaránt részese az örök életnek. Mindenki Krisztus népe... Egyik hivatalos, a másik hivatott, a harmadik későbbi hivatás fogadója... de mindenki Krisztus igazi népe.

Bef.: Mi a valóságos kiteljesülése a szeretetnek? Az „egy akol és egy pásztor” tanításának a megteremtése (Jn 10,16)... A földi élet ennek prelúdiuma, az égi otthon pedig ennek a kivirágzása. – Ez az otthon pedig az ég és Urunk, a mi Jézus Krisztusunk világa, akinek szeretetében örökké egybefonódunk! Ezért életünk végső dallamát az isteni kinyilatkoztatás muzsikálja: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

3. beszéd: **Az örök Szeretet kísér** (Erkölcsi beszéd: Az emberi öröm teljessége)

Bev.: A személyes természet kapcsa, hogy egymást ismerik és egymást szeretik. Az egybehangelődés alapja és módja: a szeretet. Isten a Végtelen Személy, aki Krisztus Személyében jelent meg közöttünk. „Az Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk” (1Ján. 4,9). – Magához fűz isteni szeretettel és magával ragad örök jósággal. – Mik ennek a valóságos mozzanatai?

1. Krisztus állandóan velünk maradt.

a) 2000 éve kopogtatott az ég Betlehemben... 33 év pergett alá a Messiás földi életében... A Golgota keresztjéig köztünk élt az Úr. – Ennek előfutalmazása az apostol jelzése: „Örvendjétek az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjétek!” (Fil. 4,4).

b) De tanítása bizonyára tovább maradt volna. Ezért a kinyilatkoztatás, az isteni szó. Hivatással csengő, hogy az embert Istenhez emelje. Olyan fennmaradás, aminő a nagy tanítók életéből maradt szent hagyaték. – De a földi ember tanítása hamar ellanyhul... Elködösödik... Elmarad... Megöregszik... De az élet Urának szava örök! Ezért mondja a Mester: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35).

c) De személyesen is köztünk marad. Ezt hirdeti tanítványainak: „Íme, én veletek vagyok minden nap, a világ végéig” (Mt 28,20). Ennek látható jelét látjuk a Szent Kenyérben.

d) Egyéni életünkben? Szintén igenlő a válasz. Aki Krisztus szerint él, annak lélekszentélye az Úr otthona. Csak azok az emberek érezhetik ezt, akik méltóvá tették magukat az Úr hordozására. Nemcsak szt. Kristóf az Urat hordozó, hanem minden hitvalló, mártír és Krisztusért dolgozó. – Így velünk van az örök Szeretet a földi úton is.

2. De még inkább velünk van az örök életben.

a) . A véges világ torkolata az örök élet. Ennek Ura és Királya Isten. – De a minden embert hazaváró szent otthon nem helyrajzi áttelepülés, hanem lélekkiteljesülés és a lélek erőinek test nélkül való érvényesülése. Mi ebben a döntő? Van látás, de fontosabb a szeretet. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de közöttük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

b) Ennek az örök otthonnak azután igazi tartalma az **Isten szeretetének a kiáradása**. Kiárad ez az **ember felé**, akinek boldogsága tárgya az örök Szeretet. De ebből forrásozva kiárad az emberlélek szeretete más emberek felé is. Benne ugyanis az Isten fiát szeretik. Végül az emberlélek feltörése **Isten felé**, akiben a legnagyobb jót és igazi tökéletességet szeretik. Itt világos, hogy minden az Isten, itt nyílt titok, hogy a kegyelem a kincsek kincse, itt eleven sodrású az Istenhez ragadás csodás lendülete.

Bef.: Így lesz Isten és ember a szeretet kapcsolatában az örök boldogság élvezője. Isten magát mindig bőségesebben kitaró, és az ember Istennel boldogan táplálkozó. Ez lesz az örömök öröme, amelyet így jellemez szt. Pál: „Örvendjétek az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örüljétek!” (Fil. 4,4).

4. beszéd. **Örök ölelés tart fogva** (Erkölcsi beszéd: Az Istenhez fűződésnek értéke)

Bev.: Föld és ég – Isten dicsőségének szent csodája. Telve van a föld minden igazzal, széppel és jóval. Drága kincstára ez az Isten bőkezűen szétszórt adományainak, amelyek felé belső gravitációval tör az ember. – Ezt zengi az Ószövetség papja: „Te vagy az Úr! Egyedül csak te! Te alkottad a mennyet is minden seregével együtt; a földet és mindent, ami rajta van; a tengereket és mindent, ami bennük van. Te adsz életet mindezeknek, amiért is a mennyei sereg leborulva imád téged” (2Ezd. 9,6). – Örök öleléssel fűzi ez a sok gyönyörűség magához az embert. – De mi az Istenhez fűzés eszköze?

1. A föld sok értéke.

Mi a világ? Isten műve. Tehát áll reá az Úr megállapítása: „Látta Isten, hogy jó” (1Móz. 1,25). Ez az egyetemes ítélet. De részleteiben így fest:

a) Milyen a világ? Igaz törvények hordozója a világ. Gravitáció, adhézió, elektricitás, kristályosodás, sejt törvény stb., stb. Igazságok láncolata, láthatók, vagy közvetlen tapasztalaton kívül állók, de kikutathatók... Szép a világ. Csillagok, növények, hegyláncok... Isten valóságának tükörképei... Jó a világ. A fizikai és szellemi világ egyaránt. De különösen az ember. Az Isten valóságos képmása. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). – De mi ezeknek belső ereje az emberre? Vonzzák és munkára indítják. Mégpedig vagy hogy megismerje, vagy hogy birtokba vegye. Jó ez? Igen! Igen! Hiszen ezek urának teremtett minket az Úr. Ezért mondja a Teremtő: „... töltsétek be a földet s hajtások uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

b) És hogyan használja az ember? Hol hibázhat az ember? Ott, ahol egyedüli célnak nézi a föld szépségeit és habzsolja falánksággal, csak ezekkel telítve az életét. – Az Isten adta világ **eszköz és lépcső** a legfelsőbb igény, az Isten elérésére. Ezért van az: **nem a „Weltflucht”, hanem uralom** az ember kötelessége a föld felett. – És a „siralom völgye” mit jelent? Azt, hogy paradicsomot adott az Isten, és siralomvölgyé alakította az ember. – De itt nincs végső, záró pont. Az igazság így folytatódik: Isten szeretetéből újra paradicsommá teremt az Isten és ember **együttese**.

2. De az ég szeretetáramlása sodor.

Aki úgy nézi a földet, amint az imént mondtuk, azt sodorva viszi magával a felsőbbrendű élet vágya... **Lába alá** gyúrja a földet, hogy **lépcsőzetesen elérje az eget**. – De maradjunk az első hasonlatnál: a sodrásnál.

a) Elsodor a **földi** partoktól. – Az élet innenső partja a föld. Ennek szépségei valósággal észlelhetők, és ezért vonzanak. Az örök partok gyönyörűségei a **hit nyomán, isteni kegyelem sugárcsüvével** villannak és ezért a földtől elszakítanak. De nem fájdalommal! Szébb a kilátás, sodor innét arrafelé... – És a halál? Ne félj tőle! Kicsoda ő? Amicus optimus. De csak akkor, ha **Charon** az örök Úr **küldöttje!** És az ember hazavezetője! Így könnyedén intek búcsút, mert a boldogság réve vár.

b) És besodor az örök élet partjainak révébe. Ez az igazi sodródás. Eleven, lendítő és ragadó! Miért ilyen? Mert az Isten Lelke indítja. Mert a lelket indítja. És végül mert a lélek hazája felé sodorja. Ez az igazi és belső motorbúgás, viharzúgás, szélorkán ordítás... „A szél ott fúj, ahol akar” (Jn 3,8)... Ez az erő, amelynek nincs ellenállás.

c) Kicsoda az irányító? Maga az Isten. Kicsoda a megragadó? Az élet hajósa. Ilyen **együttes haladás** a biztos révbe jutás sodródó lendülete. Így azután távolodik a földi part, kevesebb a vonzóereje, közeledik az örök part és sokszorozódik sodrító hatalma...

Bef.: Vonz a világ és sodor az isteni szeretet. – Mi tehát az igazi érték? Kidolgozása annak a léleknek, amely mindent szeretetből cselekszik és minden élő eltölt a lélek szeretetével. – Így fonódik ölelő szeretetbe: világ, ember és Isten.

5. (karácsonyi) beszéd: **A lélekarcok örökké egybefonódnak** (Dogmatikus beszéd: Az isteni Szeretet Személyként a földre száll)

Bev.: Isten a láthatatlan, de szeretete a földi életben is látható. Úgy értem: észlelhető. Örök életben pedig élvezhető. Örök Szeretet **Ő maga**, vonzó Szeretet az **Ő lényege**. – Isten és az ember élete tehát az egybefonódó szeretet diadala. – De hogyan jelentkezik a Szeretet?

1. Az „ég karjai” leereszkednek – Jézus eljövételével.

Az Úr leereszkedése minden életrezdület, mert: „Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett,

ami lett” (Jn 1,3). Tehát emberlétünk legkisebb rezdülése Isten leereszkedése és segítő szeretete. „...Nektek viszont minden szál hajatok számon van tartva” (Mt 10,30) ...„Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

a) De még ennél nagyobb a szent kinyilatkoztatás, amely a megváltásról beszél. Az Ósevangélium így szól: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és az ő ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). Majd színezik, részletezik és bontogatják a próféták... De ez mind Isten szava a felemelendő emberhez!

b) Ámde a csoda éjszakája mindennél nagyobb. Várhatta a Messiást az ígéretet vevő nép, de Isten Egyszülöttjét nem remélhette az emberiség. „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Betlehemben, Dávid városában” (Lk 2,10). – A Karácsony olyan csillagfény-csóva, amely Isten és ember egybetartozandóságát hirdeti. Mert a betlehemi Kisdedről ezt tanítja az Egyház. A kis Jézus **magában** egyesíti az istenséget és az emberséget és így egy Személyben éli tetterős természetét. Az ember és Isten egybeolvadó szeretetben hirdeti a kettős lélekegységet és az ember számára az Isten végtelen Személyében való öntudatos személyiségét őrző boldogságát. – Ez tehát olyan kinyilatkoztatás, amely az emberi élet legmagasabb értékének diadalhimnusza. Angyalok éneke ezt jelenti: Egek dicsősége, emberek békessége; de olyan értelemben is, hogy a Kisded születése az egek kegyessége és az emberek üdvössége.

2. A föld emberei égbe emelkednek –a megváltás kegyével.

a) Merre törhet és tör az ember? – A fölfelé törő ember irányulhat **fizikai magaslatokra**. Hegyek orma... Felfelé törő lehet az ember **tudás, művészet** útján... Ezek a világ nagy értékeit és törhetetlen nevét viselik... Felfelé törő ember a **hatalom** birtokba vevője. Ezek azután az irányítók... Fölfelé törő ember lehet az **erkölcsi** erények magaslatát elérő „lélek-ember”. Ezek az élet áldozatosai és az élet művészei...

b) És mit ér el a fölfelé törő ember? A fölfelé törő ember lehet egeket kereső és súroló lélek. Ezek az Istent keresők. Ezeknek kiemeltjei az isteni kegyelemmel **istenivé** alakított emberek. A megváltás és a megszentelődés tartozik ide. – Lám a Karácsony az isteni kegyelem áradása. Az emberi életre nézve pedig Krisztusból eredő kegyelem vétele s a megszentelődés szent hordozása. –E kettős isteni áramlásnak eredménye így jelezhető: telítettik a lélek a megszentelő kegyelemmel és az ember felemelkedik az isteni természet birtokában az örök Atya életéhez. Ez is Karácsony! Isten Fiának születése az emberlélekben. Így lesz a felemelkedés olyan isteni csoda, hogy helyet kínál az ég Urának a hozzá emelkedő ember lelke. És meddig marad ez a csodás egység? **Örökkön örökké!**

Bef.: Az Ég a földre szállt – az ember szeretetből, s az ember az égbe emelkedik – az Isten szeretetéért! –Így fonódik diadalmas szeretetbe Isten és ember az örök életben.

* *

IV. beszédlánc címe: Az Isten szeretetének életjelei

Ez a beszédlánc az egész világmindenség feletti **Istenszemélyt** és a Vele személyes kapcsolatban élő **emberszemélyt** akarja ismertetni. Lényeges célja: a kettő dinamikájának ismertetése. – Lássuk most a beszédeket egyenként.

1. beszéd: **Az élet csillagjai és napjai** (Erkölcsi beszéd: Isten küldöttjei)

Bev.: Igen gyakran halljuk, hogy az Isten szeretettel van az emberek iránt. Sőt nem is tagadhatjuk, hogy lelkünk valóságos örömhíre ez a hang, amely ezt a vágyunkat igaznak hirdeti. Szinte jól esik a „Miatyánk” szövege, amely Teremtőnk urasága helyett Isten atyaságát hirdeti. Ugyanilyen öröm a mai Szentlecke utolsó szava: „... öltsetek magatokra az Úr Jézus Krisztust, és ne dédelgessétek testeteket, hogy bűnös kívánságokra ne gerjedjen” (Róm. 13,14). – Jó nekünk ezt tudni, hogy Atyánk az Isten, akinek gyermekei vagyunk a nagy világban. Könnyebb is a gyermek útja az Atyához, mint a „senki”-nek útja a „Minden”-hez. – De kérdéssé tehető, vajon ennek a szent hitnek vannak-e látható jelei? A felelet így szól: közvetlenül észlelhető szeretet jelek a „föld csillagai”, az emberek és „napjai”, az Isten külön hivatással indított prófétái...

1. Az emberek.

Kik az emberek? A nagy világ tudat nélküli lényei felett élő tudatos, tehát értelemmel és akarattal

ellátott szellemi lények. A Káté szerint: az ember test és lélek. Ez pedig anyagi és szellemi, azaz földi és égi tartalomra mutat.

a) Van-e nekünk „csillag” jellegünk? Aki földi bélyegjegyet keresne, az nem találna. De aki a **csillag jegyeit** keresné, az reátalálna. Fényt szóró – az életismeretbe. Fényt osztó – az életutakon. – Rövid egyszerűséggel: értelemmel világító és így az életéjszakát száműző életcsillag.

b) Van-e neki „Isten szeretetét” mutató jegy jellege? Aki égi bélyeget keresne, az nem találna, de aki a földi kincsek jegyei mellett **az égi tartalmat** vagy **hasonlatosságot** keresné, az azonnal találna. – Nézd csak! A föld minden darabja **tárgy**, mely hódol a **kényszerítő törvénynek**, az ember **alany**, aki kikezdésekkel és felelős döntésekkel lép az élet porondjára.

c) Menjünk tovább. Csak az ember igényese az égnek. A föld tárgyai, növényei stb. az ég felé magasodnak, az ember az egyetlen, aki az eget igényli. Az igény már jegy, mert az Istentől vettük. – Végül is Krisztus szent tanítása szerint **vesszük az ég Urát** (Szent Kenyér!) és bírjuk Őt az örök életben (hazatérés!). – „Érje bár testemet, szívemet enyészet, szívem Istene s osztályrészem mindörökké az Isten” (Zsolt. 72,26). – Ezek jegyek, amelyek a teremtő, indító és küldő Isten szeretetének szent lenyomatái.

2. Az Isten hivatott követői.

Minden ember „Isten csillaga”, – de vannak közöttünk „Isten napjai” is. Kik tartoznak ide? Ide azok tartoznak, akiket külön küldetéssel hívott az Úr. Nagy elhivatottság vonalán.

a) **Próféták** – Isten választottjai. Kis és nagy próféták, akik előtt tárul a jövő és akiknek ajkán csendül az embersorsot vigasztaló beszéd. Csak így viselhető az élet küzdelme, mert ezek nyomán tárul a szebb jövő gyönyörűsége. Ez pedig a „Messiás országa”. „...nos jer, hadd küldelek a fáraóhoz, hogy kivezess népem, Izrael fiait Egyiptomból” (2Móz. 3,10).

b) **Apostolok**. – Ezek: Krisztus 12 választottja. Egyszerű emberek, alig pislákoló életcsillagok és az Isten kegyelméből a hálót elhagyása után világító „életnapok”. „Mikor (Jézus) a galileai tenger mellett járt, látott két testvért, Simont, aki másik nevén Péter, és testvérét, Andrászt. Halászok voltak és hálót vetettek a vízbe. Így szólt hozzájuk: „Jöjjetek utánam! Én emberhalászokká teszek titeket” (Mt 4,18-19).

c) Az előreküldött **„hetvenkettő”**. – „Ezután az Úr más hetvenkét tanítványt választott ki és kettenként maga előtt küldte őket azokba a városokba és falvakba, ahová készült” (Lk 10,1). Ezek valóban előfutárok, előkészítők, Krisztus útját készítők a várakozók között. – Az evangéliumi időben az Úr útját készítették, a mostani időben Krisztus Evangéliumának televényét készítik. Kell ilyen munka, mert csak a megdolgozott talaj alkalmas a terméshozásra. Gondolj csak a magvető példabeszédére. Csak a jó talajba hullott magok hoznak gyümölcsöt.

3. Részleges elhivatottság áldottjai.

Az édesanya az első a köznapi élet legdrágább elhivatottjai között. **Életforrás** és **életszolgáló**. Olyan szent titulus, amelynél csak az Isten nagyobb. Ő ugyanis az alkotás vonalán, az édesanya az életbelépése vonalán a forrás.

a) **Tanító**. A tudás lángalobbantója. Fénytvető. Gyertyaszál ő maga, lobbantott gyertyaszál a gyermek. Szent valaki, mert fényt hordozó.

b) A **lelkiatya**. Még magasabb rendű küldetés. A földi élet léte és a földi élet fényterjesztése után az **örök élet áldott szülője**. „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16). – Ez reá is vonatkozik. Szolgálat az élete – a lélek vonalán. Ezért húzódik felé a lélekszeretet melegével minden hívő. Apraja és nagyja... De különösen az Úr házanépe, a tiszta gyermekserég.

Bef.: Az „élő égboltozat csillagai és napjai” az örök Sarkponttól jöttek, körülötte forognak és Hozzá térnek. De nem a fényes üstökös rohanásával és szertehulló eloszlásával, hanem a pislákoló fénynek az örök Fényhez való hazatérése csodájával. De ott sem az egyéniség elvesztésével, hanem az isteni szikra végnélküli fennmaradásával és boldogságával. – Ez az isteni szeretet igazi csodája!

2. beszéd: **A lélek fényforrása** (Dogmatikus beszéd: Az Isten és ember együttes értelmezése)

Bev.: A nap felkelése az egész határ fénybevonása. Fényzuhatag, mely sötétséget űz el és élettelennek titkos melegenergiát, élőknek pedig az erő mellett eligazodási lehetőséget biztosít. – De van-e ilyen hajnalt fakasztó, fényt szóró napja az embernek is? Neki ugyanis nemcsak látszólagos élete, hanem magasabb rendű élete is igényli a napot. – Kicsoda a fényes „nap” és kicsoda a fényt vevő?

1. Isten a lobbantó

Maga az Isten mint örök Fény lesz az ember ősi Fényforrása.

a) Belőle az életfény – a teremtés tényével. Az egész világ léte az emberi szellem legnagyobb problémája. Tudósok, életérték keresők, szociológusok, mind ezt keresik. Azért, mert ennek megfejtése az emberi élet nagy kódét is eloszlatja. – Akik – a hit nélkül élők – **csak** az anyagot tartják ősinék és a **szellemet** másodrendű produktumnak, azok csak addig tudnak eljutni, hogy az embert is beleágyazzák a földre. Mi ez más, mint **temetés!** Az Isten-találás pedig: **föltámadás.**

b) Benne talál értelmet a föld minden mécslobbanása, pislákolása. Az ember sem más, mint kis lobbantó mécs. Vagy lidércfény, mely lobbanás után eltűnik és a sötétség rabja lesz, vagy isteni fény, mely világítva hazavágyik a Fény hazájába. Ez az utóbbi célt és értelmet ad az életnek, mert isteninek hirdeti, boldogító értéknek, mert örök lobbanásnak tudja. Ő az ősi Fény, a köréje gyülekező élettüzek élesztésével. Arra a **többletfényre is**, amelyet a kegyelem olaja, a Krisztussal való egybefonódás szent tápláléka biztosít számunkra. – Első csordulása az a **tanítás**, amely az emberről cseng az isteni kinyilatkoztatásban, a második ömlesztése a **kegyelemárasztás**, amely tisztítja a lobbantó fény lángját és végül a harmadik az a szent „éltető eledel”, a Szent Kenyér és Szent Ital, mely az örök élet **élő mécséivé** teremti az emberi lelket... Így csatlakozik az örök Fény köré az „embertüzek fénye”. – Mi következik ebből? Az a szent életforgás, amely a naprendszer példájára maga körül forgatja az „élő csillagrendszer” minden egyesét és így hatalmában tartva élteti, fényerővel telíti a „szellemi élő” csodabirodalmát. – Így lesz igazság: minden az Istenből és minden az Istenhez!

2. Az ember a felgyulladó!

Angyalvilágról ne szóljunk, hanem az ember életét tegyük a vizsgálat tárgyává.

a) Az ember földi zarándok korában **fellobbantó szellemi láng**. Isten „lehelete” a fénygyújtó erő, és a lélek fellángolása isteni adomány. – A lélek tüze fényt vetítő. Világra, embertestvérré, önmagára és Istenre egyaránt. Így a földi valók között a legnagyobb kincs, mert mindennek értelmét **magyarázza**. Valóban igaz: az ember a „világ világossága”. Valóban igaz: „Ti vagytok a világ világossága...” (Mt 5,14). Ő az az ember, aki az egész anyagi világ feletti, magasabb rendű szellemi, sőt isteni értékű.

b) Zarándokútján fényt szóró központ. De az embertestvérek életutat is keresnek. Erre is szükséges a fényvetés. – Merre tartsanak? Ki ad felvilágosítást? Az értelem fénye, amely Isten adta fellobbantás után és a kinyilatkoztatás fényéből telítve szórja a fényt az életutakra... Jó ez így, mert kódos az út, és bizonytalan a haladás. A kinyilatkoztatással gazdagított „emberfény” világító és útjelző hatalom. Csak így igazodunk el az élet kódos országútján.

c) Hazaérkezéskor – az örök Fény házának égő gyertyaszála. – Nem kicsi érték a staféták lángot hozó utolsó futárjának láng átnyújtása. Pedig ez a véges versenynek földi diadalhirdetése. Mennyivel nagyobb annak a célbafutása, aki az örök élet érdekében állja a versenyt. Gondolatok csak az okos és oktalan szüzek példabeszédére. Égő méccsel kell bejutni az örök Jegyes birodalmába. „Éjfélkor kiáltás hallatszott: Jön a vőlegény! Menjetek ki elébe! Erre a szüzek fölkeltek és rendbehozták lámpásaikat” (Mt 25,6-7). Ennek az örökmécsnek lángja a hit kegyelem olajából és mindenekfelett a szeretet csordította életolajból táplálkozik. Védelmet pedig az Istenben reménykedő és kemény ellenállást álló ember erejéből merít. – Így lesz az örök élet futója örök diadalt élő és babért nyerő, mert az „égő és élő mécs” hazakerült a fénynek örök forrásához, az Istenhez.

Bef.: Ha jól figyelünk, akkor rádöbbenünk arra, hogy ezek a **fényvételek** és **fényszórások** a köznapiság élet keretén **túlra** utaló jelenségek. Azt is mondhatnám: **Isten szent jelei**, amelyek azt jelzik, hogy az ember magasabb rendű az anyagi élet sorában pihenő dolgoznál... Ő beletartozik az Isten büvökörébe, ahol felsőbbrendűsége alapján az örök Fény tudatos részese, boldog hordozója és „életteremtő” szétszórója.

3. beszéd: A lélek tevékenysége (Erkölcsei beszéd: A szellemi ember tevékenysége)

Bev.: Rajtunk az Isten teremtő bélyege? A világon sok a szépség, az isteni jegy; az emberek a **szellemiség** és Isten túlradó szeretetének életjegyei. – Ez a **szellemiség** egyszerű szó, ha nem találunk rá arra a **valóságos tartalomra**, amelyet ez a gyönyörű életjegy takar. Ne felejtsetd! Az Isten adta jegyek nem külső bélyegnyomatok, hanem belső élettartalmak. – Mik ezek?

1. Értelmünkkel birtokban tartjuk a világot.

a) De nemcsak a nagy világot, hanem elsősorban a „kisvilágot”, önmagunkat. Ez azért fontos, mert önmagunk értéke mindenekfeletti. „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelke azonban

kárt szenved?” (Mk 8,36). Ez a szent szöveg úgy is értelmezhető, hogy a ti lelketek a legnagyobb érték. Még így is fokozható: „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21). Ez pedig azt akarja harsonázni, ne kívüled, hanem önmagadban keresd a földi mennyországot. Ezt a kettőt egybefogva: boldogok lehetünk, hogy ezek szolgálatára, megvilágítására kincünk az értelem. Ez a megvilágítás azután reáutal igazi **értékeinkre** és **hibáinkra**. Jó ez az önismeret, melyből kisarjad az **öntökéletesedés**. „Ismerd meg magadat!” – mondja Szókratész. – Tökéletesítsd magadat! – parancsolja az Úr! „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

b) Megismerjük továbbá Magát égi Atyánkat és az ég Urát. Az Egyház tanítása szerint az okok láncolata, a teremtet világ léte az értelem erejével elvezet bennünket égi Atyánkhoz (szt. Tamás intelme). –Jó ez nekünk. Látjuk ugyanis azt a megnyugtató tény, hogy az élet eredete a **személyes Isten**. Ezt tanítja az Írás is: „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számukra” (Róm. 1,19-20). – Folytatólagosan oda is eljutunk, hogy az Isten atyasága az ember fiúságának nagy boldogság forrása. Nem jó nekünk itt élnünk, ha csak „produktum” a jellegünk. Az Isten atyasága és a mi fiúságunk azt jelenti, hogy részben isteniek vagyunk és Istenhez tartozunk. Eredetben, életútban és életcélban. – **Ez a látás** olyan fényforrás, amelynek fényzuhata boldoggá teheti a föld zarándok emberét.

2. Akaratunkkal Istenhez fordul lelkivilágunk.

Ha az értelem az **igaz** keresését szolgálja, akkor az akarat a **jó** birtokbavételért dolgozik.

a) Jó a föld igen-igen sok paránya. Isten kezéből csak jó juthat ki. Az azonban nem tagadható: ha csak egy szemszögből ítéljük meg a jó értékét, akkor esetleg az anyagi, az érzéki túlzott hivalkodással magával sodorja az akaratban gyenge embert. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt.” (1Móz. 1,31). Ezt az igazságot kell szemszögünk alapjául venni.

b) Jó az ember. Isten csak ilyent teremthetett és teremt. Jó benne a lendület, mert az igaz, a szép és a jó felé fordul. Az azonban nem tagadható, hogy az eredeti bűn miatt a homályos látás folytán olyan irányba fordul, ahol a „jó ember” helyett a „gonosz rabszolgája” lesz a beszédes.

c) Jó és mindenekfelett jó az Isten, Aki végtelen egybefogója minden jóságnak. Így azután nemcsak az értelem fénye vezet Hozzá, hanem az **akarat** lendülete ragad a legjobban. Szt. Anzelm azok közül az „Úr választotta” nemzedék sarjai közül való, aki szt. Bernáttal együtt a szeretet ragadó erejének trubadúrja. Az akaratot olyan elevenen ragadja a „Legjobb”, az Isten, hogy tiszta látás esetén ellenállás nélkül sodródunk Hozzá! Ezért tanítja az Egyház is, hogy a földi életben a tökéletlen és sok ködtől átjárt értelem nem tudja olyan tisztán elénk tárni a Legtökéletesebbet, hogy elemi lendületet, ragadó lendületet kölcsönözne az akaratnak, de az örök életben a „lumen gloria” kegyével áldott lélek úgy sodródik Isten felé, hogy lehetetlen elszakadni Tőle. Itt már nem szabad választás embere éli az életét, hanem a diadalmas hazaérkező élvezi örök boldogságát. – Az örök Szeretet Magához láncolja, de egyéniségében boldogítja a koszorúzott célbafutót.

Bef.: Akinek jegyét viseljük, annak tulajdonát alkotjuk. Jó nekünk „Isten jelzettjei”-vé lennünk, mert így az Ő tulajdonába tartozunk. Boldog, aki **látja** ezt a jegyet és **éli** Isten jelzettjeinek boldog életét.

4. beszéd: **A jóság szelleme** (Erkölcsi beszéd: A jó győzelmes ereje)

Bev.: Valami csodálatos az a közösségi érzés, a résztvevő szeretet, a felemelési készség az emberek nagy családjában. Ha akad is Káin, mégis több az Ábel ebben a nagy családban. Sőt a nagy élet „Káin népe” is előbb-utóbb belekívánkozik az embertestvériség nagy közösségébe. Mert úgy lehetne egymásról gondolkodnunk, ahogyan az apostol írja: „Úgy tekintsenek minket, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak megbízottjait” (1 Kor. 4,1). – Mi ez valójában? Ismét egy életjegy, amelyet a **jóság** bélyegeként ütött Isten az ember lélekarcára. Mi legyen ezzel kapcsolatban az ember feladata?

1. A hála szellemének felébresztése.

Aki vesz, azt öröm tölti el, de hála is felébred benne az adóval szemben. – Nem emberi gyarlóság és túlalázkodás a hála. Az emberi lélek egyik legszentebb kirobbanása.

a) Követeli az Úr. Olvasd csak az Ószövetséget. Minden isteni ajándék hálaáldozatot követel. Különösen az elsőszülött fiú, mert belőle származhatott volna a Messiás. De életünk egész sodrásán is azt parancsolja az Úr, amint a Zsoltárost énekli: „Magasztallak téged, Istenem, királyom, s áldom nevedet örökkön örökké. Áldlak téged minden napon, és dicsérem nevedet örökkön örökké” (Zsolt. 144,1-2). Sőt a próféta keményen előírja mondván: „És mondjátok azon a napon: adjatok hálát az Úrnak, emle-

gessétek nevét, hirdessétek a népek között tetteit, emlékezzetek meg arról, hogy fölséges az ő neve” (Iz. 12,4).

b) Követeli a mi Urunk Jézus Krisztus. – A poklosok meggyógyításánál **hiányolja** az „elmaradotakat”. „Hol a többi kilenc? Nem akadt más, aki visszajött volna, hogy hálát adjon Istennek, csak ez az idegen?” (Lk 17,18).

c) Követeli emberi érzésünk. Szinte kicsordul lelkünkéből a köszönet, ha jót kapunk. Szinte elemi ez a kifejezés: köszönöm... – Ha mármost igazán belső lényegében akarnók a hálát értelmezni, akkor az **emberi jóság** csodás kirobbanásának mondhatnók. Eredete az adás és kapás tényéből magyarázható: gyökérszintben azonban a **szellemi lények egybefonódásának**, a szent közösségnek gyönyörű virága. Majdnem ezt mondhatnám: a szellemiek közösségének visszatérítő „banknótája”. Csak az emberi életben jelentkezik öntudatos tervszerűséggel, de az élettelen vagy tudattalanul élő természetben is elhelyeződött – **törvényszerűség alakjában**. A jól megdolgozott, sokat kapott talaj, fa, állat bőségesen fizet... Ember pedig a hála értésével, a hála és szeretet ellentényeivel fizet. Azért mondhatjuk: az Isten belénk teremtette a jóság első és értékes jegyét: a hálát.

2. A hűség szellemének kifejlődése.

A hála: elismerés és köszönet, de értéke akkor nagy, ha örök kísérője marad: a hűség.

a) A fellobbanó hála hamar oszló, a hűségesen következetes hálás jóság lelket erősítő. A jóság égi kincs. Ennek következetes és odaadó átvétele, életté alakítása a hűségnek megeremtése. – Kinek és minek kell azután hűségesnek bizonyulni? **Akik** jót tettek velünk, és **amik** az örök Jóság élettörvényei. **Személyekhez**, akik osztják a javukat; **törvényekhez**, amelyek irányítják a jók életét. „... aki állhatatos marad mindvégig, az üdvözülni fog” (Mt 10,22). Kitartóan akkor is, ha nehéz az odaadó hűséges kitartás. „A megbízottól pedig nem kívántatik több, mint hogy hűséges legyen” (1Kor. 4,2).

b) A hűséges lelkület állandó szeretettényekben tárja Isten felé a jóság lelkét. Tettek sora alkotja az életet. Az állandó mozgás az ember életében nem csupán sejt- és erőmozgás, hanem a cselekvések és tettek létesítése. Az ember állandóan tevékenykedő. Vagy az anyagi vonalon, vagy a szellemi síkon is kitöltve a napokat... az életet. Mondhatnók azt is, hogy megmarad a természetes életsíkon, vagy felemelkedik a természetfeletti magaslatra. De az biztos, hogy cselekvéseiben állandóan mozgó. – A hűség embertestvérrel szemben akkor igazán nagy, ha kitartó és következetes a visszatérítő jó cselekedetekben. Úgy kell értelmezni: kiömlészi lélekbőségszaruját mindazokra, akiknek lelkéből vett ő maga. Olyan forrás, amely szeretettel ontja üdítő italát a szomjúhozóknak. – A hűség pedig Istennel szemben olyan boldog visszatérítés, aminő a tenger párázása a légűr felé... De ez csak silány kép. Azért, mert a tenger erében, folyóiban visszakapja a párát. Az ember hűsége akkor érték Isten előtt, ha a kegyként vett jóság szelleme áthatja az egész embert, irányítja minden cselekvését és kialakítja a „szent ember” élettípusát. Ezek ugyanis az Isten hűségesei.

Bef.: Még ha harc is indul a jóság szelleme ellen, végül is diadalmas az ilyen lélek. Miért? Mert Istené a lélek, Istené az indításban, Istené a megváltásban és Istené a boldogításban. Így azután igaz marad, hogy az Isten igaz követe ki nem zárható az Isten háza termeiből. A teremtés tényével hozzá kötöttünk Istenhez, és az életharcok közepette diadalmas élettársunk maradt a Megváltónk és örök hazavárónk az Atya. – Íme! A **jóság** életjegyükké, életigényünké lett – az égi Atya jóságából; annak az Atyának jóságából, aki örök Jóságként velünk marad mindörökké!

5. (karácsonyi) beszéd: **A „teljes szeretet” jelentkezése** (Dogmatikus beszéd: Az Isten emberré lett)

Bev.: Minden rész és tartozék, csak az Istenről mondjuk: Minden! – De ha ez igaz, akkor ez is igazság: csak akkor lehetünk az élet boldogai, ha közel tudjuk, közel érezzük magunkhoz a Mindent, az Istent, az égi Atyát. – Életzarándokúton, vagy a történelem nagy esemény sodrában az a pillanat volna a legnagyobb, ha azt éreznők: itt az Isten! – És Karácsony éjszakájának mi a csodahangja, lélekindítója és dallamos melódiája? „Krisztus Jézus született, örvendezzünk”... A dalnak tartalma pedig ez: „Az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14). – Mit hozott tehát nekünk a Karácsony?

1. Emberalakban jelentkezik az Isten.

Az Írásban többször olvasunk az Isten megjelenéséről.

a) A paradicsomban. „Mikor pedig meghallották az Úr Isten szavát, ki a paradicsomban járkált az alkony hűvösén...” (1Móz. 3,8).

b) Ábrahám három idegennél. Hármat lát, midőn hozzá értek, de **egyét imád**, mikor bennük az Istent ismeri. „Majd megjelenik néki az Úr Mámbre völgyében, mikor a nap legforróbb szakán éppen

sátra nyílásában üldögélt. Amint ugyanis felemelte szemét, eléje tűnnek három férfiú, ki ott álldogált közelében. Mikor meglátta őket, elájuk szalada sátra ajtajából, földig borula előttük, és mondá: Uram, ha kegyelmet találtam szemed előtt, ne haladj el szolgálod mellett...” (1Móz. 18,1-3).

c) Az égő csipkebokorban... Itt nem a személy, hanem a hang isteni: „Mondá az Isten Mózesnek: Én vagyok az „Aki vagyok” (2Móz. 3,14). Hasonló ehhez a Sinai hegyen történt jelenet: „Az egész Sinai hegy pedig füstölgött, – mert az Úr tűzben szállott le reá...” (2Móz. 19,18).

d) De mindezek koronája: **a betlehemi jelentkezése**. – Évezredek ígérete a Messiás. Teljesülése a szent éjszaka. Izaiás így szól róla: „Íme a szűz méhében fogam és fiút szül; neve Emmánuel lesz” (Iz. 7,14). Az Ószövetség mindig messiási szövegnek tartotta, de még a vágyakozó ember sem szó szerint értelmezte. Ámde az isteni szeretet áthatolja még a vágyak képzeletvilágát is. Hisz már az örök életről is azt mondja: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9). Ha pedig az örök élet ilyen, milyen lehet tehát Isten Önmaga?! – A teljes Szeretet abban az emberi képzeletet meghaladó tényben jelentkezik, hogy az Isten emberré alázódik. Az Isten **emberi testet** és lelket öltve Magára jelenik meg a betlehemi „otthon”-ban. – Ez a szeretet végnélküli valósága. – Ezért mondja az apostol: „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Ne folytassuk most a szent szöveget, hanem elégedjünk meg azzal, hogy a Karácsony csodája a szeretet végtelen kirobbanása. Mintha azt mutatná ez is: a Szeretet a legnagyobb erő, Akihez eleven lendülettel sodródik az ember, és Aki képzeletet meghaladóan lép az ember életébe. – De miért ez a nagy szeretet? – Azért:

2. Hogy isteni értéket nyerjen az ember.

A Karácsony történelmi tény, isteni ígéret valósulása, embervágyakat meghaladó égi ajándék, de **emberértéket megemelő** szent isteni kegy.

a) Mit tartott magáról – a görög bölcs? Homo sapiens, homo beatus, homo faber, homo patiens. Sivár és egyoldalú gondolat.

b) Mit tartott magáról – az Ószövetség embere? Isten választotta, a Kánaán várományosa, az uralom birtokosa, a hosszú élet áhítozója, a népek ura... Kevés és leszűkített keretű életigény.

c) Mit tarthat magáról a betlehemi ember? Azt, hogy olyan értékek vagyunk, akikhez érkezett a Messiás. Reményeink szélesedhetnek, mert Megváltónk érkezett. Angyalok hódolnak, égi csillagfény keretnek ajánlkozik.

d) Mit tart rólunk az Isten? Teremtménynek, birtokállományának tudhat, de szeretetének túláradásában **fiainak** tekint. Ezért hirdeti a kinyilatkoztatás útján: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk” (Róm. 8,16). – Ez mind a Karácsony szent estéjének tartalma.

e) Mit tartunk magunkról Krisztus nyomán? Feleletünket az Írás diktálja: „Kegyelméből megigazulva reménybeli örökösai vagyunk az örök életnek” (Tit. 3,7). – Majd Jézus szavaival erősödve így gondolkodhatunk: „Már nem mondalak titeket szolgálóknak... Barátainknak mondalak titeket. Ti barátaim vagytok, ha megteszitek, amit parancsolok nektek” (Jn 13,14; 15 és 13). – További vágyainkat így fogja tételbe a Mester: „...hozzá (Atyához) megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). – Végül ily igével zár Magához az édes Jézus: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). – Mi ez? Olyan megemelés, mely az ember **isteni értékét** hirdeti. Jól tudjátok, hogy Krisztus önmagáról fokozatosan hirdette ki belső önismeretét. „Küldött”. – „Messiás”. – „Isten Fia”. – Emberről is fokozatosan csillan elő a megváltás befejezése után ez a szent igazság: Az Isten fia, a mennyország várományosa és boldog végnélküli élet élvezője. – Ez a Karácsony nagy értéke az ember szemszögéből. – Így az Isten szeretetének csodálatos kiömlése és az ember megemelésének isteni alapvetése.

Bef.: Végül ez a kérdés marad nyitva: mit jelent mindez az Isten élettartalmát tekintve? Ennyit: a végtelen Szeretet olyan örök Valóság, Aki elszigeteltség helyett Önmagát adja a szeretett emberfiának. – Mi ez? Isten örök Jósága, amely minden élethullámlás ellenére Magához ragadja a vándor embert. A karácsony történelmi ténye előhírnöke ennek a fenséges igazságnak: Isten országában isteni emberré születik az ember.

* *

V. beszédlánc címe: **„Az Úr felöltése”**

Ez a beszédlánc azt akarja megmagyarázni, hogyan öltözhünk Krisztusba lélekben. – Lássuk az

egybes beszédek.

1. beszéd: Léleköltözés

Bev.: Külső öltözetünk emberi védekezésünk, vagy valamely hivatáshoz tartozandóságunk jele. A katona, a pap hivatalos ember egyenruháját hordja – több más között –, hogy hivatalát mutassa. Az ember változó alakú ruhát ölt magára – a szolgálat tárgyának megfelelően. A munkaruha mindnyájunk egyforma dísz, mert lelkünk erőfeszítésének szent szimbóluma. – De kérdés: van-e **a léleknek is köntöse**, amely az ember lélekvezetőjének, Krisztus emberének hirdeti? Ha igen, akkor hogyan valóíthatjuk meg az apostol parancsát: „Inkább az Úr Jézus Krisztust öltösz magatokra, és ne dédelgesítetek testeteket, hogy bűnös kívánságokra ne gerjedjen” (Róm. 13,14). – Mi ennek a megvalósítási módzata? Két pontban felelhetünk erre.

1. Levetése – a földi külsőségeknek.

Az ilyen belső átöltözés – sok külsőség levetésével kezdődik.

a) Levetendő – a világ külső, hiúságot tápláló dísz. – Mi ez? **Nem az Isten adta életkincs**, hanem a **magunkra** aggatott külsőség. Sőt az Isten adta életkincs is átértékelendő az örök élet szolgálatára. Lehet tehetségünk, testi ügyességünk, sőt szépségünk is Isten dicsősége és ember szolgálata. Így ezek elégnak a szellemi szolgálatban.

b) Levetendő – a másoktól reánk halmozott külső dicséret maza. – A hízelgő nyelv az élet gyilkos fegyvere – mondja a hindu közmondás. Ne tartsd tehát kincsnek. Sok ebben az **érdek**. Mondatik mindez azért, hogy bőségesebb legyen részéről a csodálkozás. Az is közmondás: „A hízelgő nyelv az öntelt ember zárt tarisznyájának megnyitó kulcsa”. Sok ebben a **hazugság**. Azért, mert egy sincs közöttünk, aki tökéletes. Így tehát a túl sok dicséret túlaradása igen gyakran a túlfutotta igazságtalanság hirdetése.

c) Levetendő a bűnös élet adta lelki ködmön. Ez a ködmön akkor varratik reánk, ha emberek dicséretként, hódolatként, bűnös szeretetért, továbbá önmagunk ösztönös élvezetéért dolgozunk. Magunk szabjuk és ékítjük, hogy csábítóként hozzánk vonzzuk a hozzánk hasonló gyenge népet. – Anyaga földi, díszes, csillanó, aransárga szövése pókhálószerű, csillogása ezerszínben játszóadású, értéke szerte-foszló. –Ezt az emberi bünt szülő köntöst le kell vetnünk, ha Isten felé haladunk. Mózesnek még a sarut is le kellett vetnie. Dávidnak minden bünt el kellett hagynia, Ágostonnak és a többi bűnös testvérnek csak a bűn köntösének levetése után lehetett Isten felé közelednie. „Vessük le tehát a sötétség tetet, s öltösz magunkra a világosság fegyvereit” (Róm. 13,12).

2. Felöltése a kegyelem köntösének.

Az Istenhez térés alaplépése: az átöltözés. – De hogyan megy ez végbe?

a) A kegyelem fényruháját veszem. Ez az első. Mi ez valójában? Égi sugárkéve, amely egész lelkünket isteni fénybe vonja. Van ebben tiszta látás... Van ebben világos jó akarás... Van ebben az égi értékek kiadásából fakadó boldogság... Lehetne azt is mondani: meglendítő, természetfeletti segítő kegyelem.

b) A megszentelődés isteni természetébe öltözködés. Ez már mindennél több. –Valójában az isteni természetben való részesedés. Szt. Péter szerint: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Ez a „felöltözés” alkalmassá teszi az isteni és örök életre. Ez teszi alkalmassá az örök életre érdemesítő cselekedetekre és biztosítja a magasrendű földi élet után az örök élet teljes diadalát.

c) Így az Isten harciosa leszek. Ennek jelentősége nem a szó szoros értelmében vett kard, mint Mohamed tanítja, hanem a küzdelem minden. „Isten ellenség”, minden „rossz” ellen. – Lehet ez önmagában. Itt a bűnös túlzásokra kell gondolni. Lehet ez másban. Itt a segítő kiemelésre kell gondolni. A módszert is adja a Mester: keresni kell a **századik** elveszett bárányt... Lehet ez külső felfogásban. Itt a szellemi áramlások hullámaira kell gondolni. A módszer ismeretes. „**A szellemi erők fegyvereivel**” kell diadalra juttatni az elhomályosodott igazság diadalát. Ez – az Isten „Dávid sarjadéka”!

Bev.: Isten szeme megakad az „Ő katonája” alakján! Ő átlát a test külső köntösén és beelát a lélek szentélyébe. Látja a Felé fordulás és Hozzá térés lendületét és szívesen adja a lélek „kegyelem köntösét”. Az ilyen ember az Úr igazi katonája!

2. beszéd: A belső fegyelem (Erkölcsi beszéd: A fegyelem mint nevelő eszköz)

Bev.: A „magából embert”, Isten terve szerinti „embert” alakítani akarónak nagy feladatot kell végeznie. Látnia kell a „tu quis es?” alapján életének együttthatóit és előre kell rajzolnia a „tu quis eris?” kontúrjait. – De ebben a teremtésben döntő lesz azután az a lelki munka, mely a lélek mélységeit, az élet motorjait megismeri és a hatók feletti uralmat megszerzi. – Miképpen valósítható mindez? – Vagy milyen lépések következnek egymásután?

1. Áttekintés – belső lélekhullámozás felett.

Ez annyit jelent: vess tekintetet életedre és ismerd meg valóságos értékeidet (Szókratész)!

a) **Felületlátás** lesz a meginduló lépés. A külsőségek, a test, az érzéki igény, a növekedés, a külvilág reád ható figyelése és így tovább, a jövő tapasztalatok adják az első eredményeket. Majdnem azt mondom: ezek a hullámozás leltárszerű feltételei.

b) Nagyobb probléma már a **mélység-látás** útján való ismeretszerzés. Ez az okok és okozatok viszonyát kutatja. Freud-ék nem ok nélkül hívták fel erre a világra a figyelmet. – Az öröklés elmélete pedig (Mendel, Correns, Lombroso) nem oktanul intenek az átszármazás tényeinek fontosságára. Az igazi **önismeret** sokat foglalkozzék ezekkel a kérdésekkel.

c) A **befelé törő hatótényezők** ezután jönnek. – Ezek kívülről törnek a lélek szentélyébe. Lehetnek tárgyak, események, elvek, vagy személyek. Lehetnek jót és lehetnek rosszat hozók... Épp ezért nagy gondossággal vizsgálándók és figyelendők. – Azt is tudnunk kell, hogy a belső erők elevenebben sodornak, míg a kívülről jövők a gyengébbeket ragadják magukkal.

b) De a legerősebb erőkontingens a **kegyelemáramlás**, amely Istentől indul és emberlelket gazdagít. Az élet túlsó partja az indító kikötő, az emberi lélek a felfogó életpart. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10). – Ezeknek észlelése a legnehezebb, de sodró erejük a legelembibb. Könnyű annak az élet, akit magával ragad a kegyelem sodra. Saul elhatározása felett diadalmas a kegyelem döntő ereje. Az élet forgatagában is látható azok lendülete, akiket a hivatás kegyelme mozdit. Ezeknek a leltárszerű felvétele hosszas elmélkedés és elmélyedés eredménye. Kutassa az ember, hogy egyszerű leltárszerű felvétel helyett irányító és felhasználó tudjon lenni az élet tengerén...

2. Uralom a háborgó tenger felett...

Az élet útján kormányosnak lenni a feladatok feladata. Aeolus viharait zsákba kötni: ez nehéz feladata minden embernek a rossz készségek vonalán, és a jó erőket aktuálni: ez a feladat a jó vonalán.

a) **A rossz készségek fékezése.** – A „rossz készségek” is inkább túlzó kilengései miatt lesznek rosszá. Az Isten keze csak jót teremt. – A konkoly kitépése kötelesség, de módja nem egyszerű; a Mester szerint majdnem az tűnik elő, hogy a jó eleven sodra és fejlődése nyomja el a rosszat. Azért mondja ilyen mérséklően a túlbuzgó apostoloknak: „...Akarod, hogy kimenjünk és kigyomláljuk? Nem, válaszolta (az Úr), hogy a konkolyt kigyomlálva ki ne tépjétek vele együtt a búzát is. Hagyjátok, hadd nőjön föl mindkettő az aratásig. Aratáskor majd megmondom az aratóknak: Előbb a konkolyt szedjétek össze és kössétek kévébe, hogy tűzre kerüljön, a búzát pedig gyűjtsétek csűrőmbe” (Mt 13,29-30). – De a lélek világában sokszor kell gyomlálni is. „Múlóban az éjszaka, a nappal közel. Vessük le tehát a sötétség tetteit, s öltünk magunkra a világosság fegyvereit. Élünk tisztességesen, mint nappal, ne lakmározásban és részegeskedésben, ne fajtalanságban és tobzódásban, ne civódásban és versengésben” (Róm. 13,12-13).

b) **A jó készségek aktuálása** azután a főfeladat. Ezek az energiák lehetnek természetesek és természetfeletti. Az energiák legtöbbször helyzetiek és így aktualitást igényelnek. – Hogy milyen felmérhetetlenek a helyzeti energiák, azt az itt-ott aktuáltak roppant nagysága mutatja (atom, dinamit, a magasságba helyezett súly, a felolvadó jég, a hó stb.). – Lelki vonalon a természetes és természetfeletti vonalon olyan nagyok a helyzeti energiák, hogy aktuálásuk csodás erőt, isteni életet produkál. – Lám! Ezek a hatalmak, amelyekkel a háborgó élettenger lecsillapítható és az ember Istenhez hajlása biztosítható.

Bef.: Genezáret tava a lélek, de uralmat gyakorló erő a krisztusi tanítás. – Ha velünk Krisztus, akkor erősen fegyelmezett a lélek, és így diadalmas – az **isteni ember**.

3. beszéd: **A diadalmas öröm** (Erkölcsi beszéd: Az Úr házanépe öröme)

Bev.: Krisztus lélekköntösében siránkozhat-e az ember? Aki felértékeli a Krisztussal való közösséget, annak lelke még a vérköntös mellett is diadalmas. Szent Polikárp is így élt, és minden vértanú

ezt mutatja. – És ez annál is inkább így áll, minél erősebb a Krisztushoz közeledés; itt ugyanis minden állomás az öröm és diadal boldog kicsordulása.

1. Már maga a lelki átépítkezés is örömré hangol.

a) **Alaptalálás** az első öröm. „A lerakott alapon kívül, amely Jézus Krisztus, más senki sem rakhat” (1Kor. 3,11). – Örül-e a feltaláló? Aki ilyen alapot talál, az nyugodtan és boldogan épít. A lélekszentély nem a föld homokján, vagy gránit szikláján, hanem Krisztuson pihen. Ez az alap törhetetlen és ingathatatlan. Ezért mondja az Írás: „Apostolokra és prófétákra alapozott épület vagytok, amelynek maga Krisztus Jézus a szegletköve” (Ef. 2,20). Ezért az öröm forrása. Hogyne örülne az alaptaláló?

b) A **lélekpalota tervezetése** – a második lépés. Isteni alapra – lélekszentélyt építünk. Kunyhók a pusztá földön is elállnak, paloták a földanya méhén pihennek; – de a lélekszentély pilléreit az Úr Jézusra alapozva, kontúrjait és méreteit ehhez szabva tervezgetjük. Az örök vonalak jönnek itt számításba. Hogyne örülne az ilyen tervező?

c) A lélekfalak **táguló emelése** – a harmadik örömforrás. Azt is mondhatnám, hogy ez a csodálatos építkezés; mégpedig azért, mert a **befejező** téglarakás sohasem érkezik el... Isten háza építése végnélküli munka, állandó folytatás, mert az emberi élet kiteljesülése – a Végtelen Atyában folytatódik. A lélekszentély nem záró vonalat, hanem örök táguló vonalat mutat. A végnélküli élet nem nyer befejezést és ezért az ilyen lélekszentély építése sohasem vonja tető alá a falakat. Nyílt és örökké táguló.

b) Az Úr szentélyének **növekedése** okozta öröm a negyedik az örömök sorában. – Íme a templom, ahol az Úr pihen. – Minden építkezés örömet szerez. Boldogsággal telít. Hát még a lélekpalotát elkészítő és Krisztusnak otthont adó lélek?! – Ez a szentély alapvetésben Istentől tervezett. Építése Isten és ember munkájának kettősségéből alakult, befejezéskor pedig az ég Ura otthonában nyer kibontakozást... Lehet-e örömtelen a lélek, ha Istennel együtt végzett munka adta lélekszentély az Úr otthonává vált?!...

2. Krisztus birtoklása diadalra juttat.

Kik voltak ennek a diadalmas együttlétnek élvezői?

a) Az apostolok Vele voltak. Három éven át kísérték és hallgatták. Tőle tanultak. – A Szent Szűzanya, a Szent Család volt ugyan a legelső, de róluk alig emlékezik meg az Írás. –Még az apostolok örömről is csak abból tudunk, hogy egy-egy elragadtatott pillanatban önfelédten beszélnek erről. Péter... Zebedeus két fia... János... stb.

b) Az Úr színeváltozását látók boldogok voltak. Elragadtatásuk alapja: isteni alakban látták az Urat!... Lám, az öröm diadallá vált, mert amit sejtve reméltek, annak valóságán örvendezhettek. Azért csordul ki ajkukon a felkiáltás: „Péter... így szólt Jézushoz: „Uram, jó, hogy itt vagyunk!” (Mt 7,4). – földön nehéz így látni! Ez csak a választottak kegye. De lehet diadalmassá lenni úgy, hogy belső lélektartalmunk tárja elénk a győzelmes Mestert, és így támad majd bennünk is a diadalmas öröm érzete.

3. Az Úrral szenvedők örök diadalt aratnak.

Lehet az múlt, jelen és jövő. Diadalt arattak a Vele élők – az örök életben. De a szenvedésben diadalmasok – már itt is áldottak. „Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa” /Mt 5,10/. – Végül diadalmasok leszünk mindnyájan, kik hűségeseknek találtattunk. Hűségünk jele pedig az legyen, hogy befogadtuk őt lelkünkbe. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Isten fiainak fognak hívatni a földön, de reájuk is állani fog a vigasztaló mesteri ige: „Mindazt tehát, aki megvall engem, az emberek előtt, én is megvallom mennyei Atyám előtt” (Mt 10-32). Ez pedig olyan ígéret, aminő diadalt ígér Isten hűségeseinek. – De kik lesznek ezek a diadalmasok? Azok, akik hallgatnak az Úr hívására, azok, akik előtt színében elváltozik az Úr, és azok, akik szenvedtek Érte a földi életben. Tényleg igaznak látszik az ember életében is: „A mennyek országa erőszakot szenved...” (Mt 11,12). Küzdőké az örvendetes diadal!

Bef.: A föld emberei a föld örömeiben tobzódnak... Örömükbe belecseppen a múlandóság ürömcseppje. – Mi az élet tiszta örömeit élvezzük, és ezeket az örömeiket felfokozza a végnélküliség szent tudata!

4. beszéd: Az Úr sáfárai (Erkölcsei beszéd: Isten embereinek jegyei)

Bev.: Az Úr köntösét hordozó isteni követek maguk és mások léleksáfárai. Vesznek az Úrtól – de használnak és értékesítenek. Így lesznek sáfárai a vett talentumoknak. – Tudomásul kell venni, hogy az ember nem csupán **átvevő** és **birtokló**, hanem áldozatosan **dolgozó** és **fáradozó**. – Kik tehát való-

ban az Isten emberei?

1. Dolgozók az Úr kincseivel.

Persze, magunktól semmink sincsen. Mindenünk Istentől, Aki az Evangélium szerint az élettalantumok szétosztója. „Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15).

a) **Magunk életében** érvényesítendőek elsősorban. Személy az ember, kinek hivatása a kiteljesülés, önmaga érdekében kell tehát dolgoznia az élet kincseivel. Mégpedig a vettek **menyisége** és **minősége** szerint. A vett kincs ugyanis nem egyénivé tehető adomány, hanem használatra adott életkincs. Csak az a különbség, hogy ezt a kölcsönt nem a vettek alakjában kell visszaadni. A vettek **lehetőségek**, a visszatérítendőek pedig: **életalakok**.

b) **Mások életében** is értékesítendő az Úr adta életkincs. – Nem vagyunk egészen egyedül és különállva élők. Az emberi közösség öröm és feladat. Öröm, mert jó nekünk az embertestvérek közösségében élni, de feladat is, mert minden egyes minden másnak gyámolítója és szolgálója.

c) Szolgálunk testi és anyagi vonalon. Igaz, hogy mindent a föld ad, de az is tény, hogy semmit sem munka nélkül. „Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizze meg” (1Móz. 2,15). – Sőt az az igazság, hogy minél nagyobb az áldozat, annál több a termés. Ebben azután segítenünk kell másoknak is. – De szolgálhatunk – a lelkiek vonalán. Ők is törtetésre indított életvándorok. Hozzájuk csatlakozva együttesen kell haladnunk az Úr jelölte úton. – Lélekéletünk szolgálata az örök célbafutás segítése. Nem lehetünk ott visszahúzódóan elmaradók, ahol a legnagyobb értékek szórása volna a kötelességünk. – Családi, rokoni kapocs, nemzeti keret és emberegyetemesség erősebb, vagy kevesebb kötelességet ró reánk. – Sőt ennek egyike-másika a hősiesség vonaláig is kötelesség (a hozzánk fűződők léleküdvössége még hősiesség árán is kötelességgel kötelez!!).

2. Lelket átmentők – az örök élet tengerébe.

A sáfár hasonlatát most **révészé** változtatnám...

a) Földi utat járunk, – de az csak felületes látszat, vagy érdekszerző kezdet. Ez a „járás” is tengerjárás, mert még földi vonatkozásban is viharverte a mi utunk. A jó révész sokat dolgozik és sokat dolgozzék azon, hogy a földi élete biztos hajózását mutassa. „Úgy élvezd a földieket, hogy el ne veszítsd az égieket!” – ezt parancsolja az Egyház.

b) De lelkünket az örök élet felé vinnünk: a legfontosabb és legszebb feladat. –Isten teremthetett volna – amint teremtett is – angyalok képében célba ért lényeket, de végtelen bölcsessége **a küzdőtéren szerzett érdemekkel hazatérőknek** gondolta ki az embert. Isten tervében minden egyes közülünk az örök révpárt várományosa. – Ő kegyelmével mellettünk van, a mi utunk tehát biztos lehet. Benne nincs akadály, még az elesettség esetén sem. Mindig kész a kegyelem adására, csak bennünk legyen készség minden égi rezdülés ajándékozásának mértéke szerinti felhasználására. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – Felfigyelő lélek, készséges munka, odaadó élet, biztos elérkezés az Isten országába... Nem szabad azonban feledni, hogy ezt a természetfeletti és végleges célbatörés gondolatát gyakran kell felébreszteni, hogy ködbe ne boruljon az ember igazi életcélja. – Erre szolgáljon a **jókat** is nyilvántartó és alázatos (!) lélekvizsgálat. – Jelszónk legyen: Életrévész! Egyenesen tarts hazafelé!

Bef.: Euge bone serve! Ezt az ítéletet vágyom! Így dolgozva, ezt a döntő ítéletet kapom. –Isten kincseinek sáfárkodói: az Úr otthonának boldog lakói!

5. (karácsonyi) beszéd: **Az Isten kedveltjei** (Erkölcsei beszéd: Kik birtokolják az Urat?)

Bev.: Megnyílt az ég, és földreszállt a második isteni Személy. Betlehem lett a földnek az a pontja, ahol szemmel látható lett az ég Ura. Róla jövendőli a próféta: „De te, Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Juda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövendő uralkodója, Aki kezdetől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2). – Kik a legválasztottabbak, akik előtt először lett láthatóvá az Istenember? A felelet akkor lesz helyes, ha a „történelmi” találkozás mellett a jelenlegi „találkozást” is felkutatjuk.

1. A Szűz Anya az első.

A legszentebb és legtisztább emberi tekintet az övé. Ő hozta világra, Ő tekintett teljes lélekkel az Istenember arcába. Mintha azt hirdetné ez a szent tény: az Édesanya az Isten legválasztottabb embere. – A mai édesanya tekintete ugyan a kis újszülött arcát látja, de nem jár messze az igazságtól, aki a kis

gyermek szempárjában – **a tisztaság sugárzásával** – az isteni tekintetet véli feltalálni... Az isteni Kisdéd igazi baráti körét a gyermeknép alkotja, mert szemükből kicsillan a lélektisztaság sugara. Íme, így jut Jézus közelébe ma is az **édesanya**.

2. Szent József a második.

Az áldozatos és szolgálatkész munkást személyesíti, aki nevelőapai gondját és felelősségét áldozatos kézimunkával teljesíti. Övé a kenyérszerzés feladata, a védelem gondja és a menekülés irányítása. – Az ő tekintete az édesapa tekintetét helyettesíti, vagy jelképezi a betlehemi kis istállóban. Azért mondhatjuk, hogy az **áldozatos édesapa** sokszor találkozik Kisdédének tekintetén keresztül a Mester tekintetével. Mégpedig azért, mert az önfeláldozás jutalmául közel férkőzik az isteni Mesterhez.

3. Pásztorok jönnek a sorrendben.

Az egyszerű nép reprezentásai ők. Azoké, akik az Úr házanépét alkotják és így a Krisztus lélekköréhez tartoznak. –A később tanító Mester igen kemény hasonlatot mond a föld „gazdagai”-nak „Istenhez jutásáról”. A teve és a tú foka igen nehéz gondolatokat szülhetnek bennünk. „Ismét mondom nektek: könnyebb a tevének átmenni a tú fokán, mint a gazdagnak Isten országába jutni” (Mt 19,24). – Tanítványait is a váltóasztal és föld népe közül választotta. Életét is a nép egyszerűi között töltötte. Nem csoda, közvetlen hódolóit is a pásztornép közül engedte Magához az isteni Kisdéd. – És itt magunkat is a szegény pásztornéphez kapcsoljuk. Mi is csak akkor lehetünk közel Hozzá, ha imádkozó egyszerűségünk az Ő nagyszerűségének árnyékába merészkedik.

4. Királyok...

Kik ezek a Keletről jött nagyok? A szellemi élet képviselői. Lelkük a Magasságbelit keresi, kezük a föld kincseit szórja. Azért, hogy minden az Úré legyen, ami érték. – Nagyobb a lelki, már csak azért is, mert egyetlen valóság a lélek, aki az Istent elérni tudja. De ugyancsak a lélek az, akit az Isten tudatosan boldogsággal telített. Azok lesznek a királyi lelkek, akik felemelkednek erre a magaslatra. Ezek mindig keresni fogják a Mestert. – Kisebb kincs a földi. Arany, tömjén, mirrha. Termi a föld, gyűjti az ember és áldozatul hozza a hódolat. – Sőt még ebben sem a mennyiség, hanem a felajánló lelkeség a döntő. Azért van az, hogy a „szegény asszony két fillére” nagyobb ajándék lehet a gazdag csillogó aranyánál. –És mi itt nem húzódnánk a királyi ajándékot fedő palást mellé? – Mindenkinek van valamije. Ha felajánlja Istennek, áldozatot mutat be. És ha csak a föld sara a birtoka, akkor az örök élet aranyává változtatja. – Így azután világos előttünk, hogy a betlehemi Kisdéd környezetéhez mi is hozzátartozunk.

Bef.: A Szent Család közvetlen közel, a pásztornép és lélekkirály nemzedék sorába pedig mi is beállhatunk. Bízhatunk és örülhetünk, hogy szeretettel fogad a betlehemi Kisdéd, mert a föld vagyonát tekintve a pásztorok, a lélek értékét tekintve a királyi, sőt isteni nemzedék sarjai vagyunk! A múlt közvetlenül sereglik a Kisdéd mellé, a „jelen” szerény alázattal keresi a Mestert. Ezek láttak földi szemmel, de kísérik őket az angyali karok szent énekkel. – De csak övéké ez az öröm? Mindenkié! Mert szegények és gazdagok Hozzája tartoznak. Mert ő mindenkinek ígérte a megváltó szeretetét.

* *

VI. beszédlánc címe: A sötétség cselekedetei

Ez a beszédlánc azt akarja célozni, hogy a sötétség uralmát színezve – Krisztus égi fényévé nevelje az embert. – Lássuk az egyes beszédeket.

1. beszéd: **Léleksötétség** (Erkölcsei beszéd: A lelki vakok)

Bev.: A vakokról azt mondják az életükkel foglalkozók, hogy valami csodálatos hiányérzés van bennük... De ezt a tapintás, a hallás és a többi érzékszerv túlfeszített finomsága próbálja kiegyensúlyozni. Mintha az is azt mutatná: a fény felfogásának hiányát maga a természet is egyensúlyozni törekszik. De kérdés: a gyönyörűen nagy világ látása-e az élet legnagyobb kincse? A látás szépség és igazság feltárás, de mindez csak a véges világra vonatkozik... Ösztönszerűen előretörő vágy a **mélyebb látás**, azt is mondhatnám: a **magasbatörő látás**, amely a végnélküli élet szépségeit óhajtja szemlélni és birtokában tartani. – Az emberi életnek tehát ezen a területen két nagy tragédiája lehet: „a nap nem ad elég világosságot” és „az egek erei megindulnak”... Lássuk ezeket egyenként.

1. „A nap nem ad elég világosságot...”

A nagy világ eredetét és értékét Mózes könyvében olvassuk.

a) A teremtés negyedik napjáról így szól, hogy az Isten teremté a napot, a holdat, a csillagokat. Mózes így írja le: „Mondá továbbá az Isten: Legyenek világítók az ég boltozatán, s válasszák el a nap-palt az éjszakától, jelezzék az időket, a napokat s az esztendőket” (1Móz. 1,14). Mindez pedig a földi látáshoz segít. Eszköz a szem, segítő erő a fény, eredmény az eligazodás.

b) De a földön való eligazodás nemcsak földi életünkre szorítkozik. Lelkiéletünk is van. Ennek irányzata pedig nem szorítható le a földre, hanem metafizikai, transzcendenciába törő. Ezekben kell eligazodás az embereknek. Ide kell az értelem fénye mellett a kinyilatkoztatás fénye. Tudás és hit. Ezek is napok, de lélekvilágítók. – Ahol **ezek a napok** nem adnak világosságot, ott „az életsötétség” igen szomorú időszaka érkezik el. – Nem ok nélkül kérdezhetem: kik az élet igazi vakjai és botorkálói? Felelet: a lélek napjától, fényétől megfosztottak. De ne feledd! Ezek a vakok **magukat** vakítják meg! Vagy a merész gőg égrefeszülésével. Ezeket vakítja az égi Fény. Vagy az ösztönök tüzeivel. Ezeket vakítja a kékes, ösztönös lidérctűz. – Mi a teendő, ember? A felelet így hangzik: az élet napját keresd életzarándok!

2. „Az egek erei megindulnak...”

A lélek világára kell itt gondolni. Akkor történik ez a belső összeomlás, ha élethorizontunk ködbe vonódik és a „sötétség uralma” nehezedik reánk.

a) Ez az „uralom” összeroppantja a múlt minden szépségét. Eredete? Lehet: „áltudás”, lehet „erkölcsi fertő”, vagy „nemtörődömség”. – És eredménye? Nincs céljuk és nincs törtetésük. A magasságok eszmevárai omladoznak és pusztulás kíséri a szépséges világot.

b) De tovább menve megállapíthatjuk, hogy még a törtetés is meghal. Ha csak a földanya ölelő karja várja a föld méhéből született embert, akkor csak véges célokért feszül meg a lélek. Ez pedig kevés és értéktelen. – Mi a teendő, ember? Az élet napját keresd és annak **Fénye mellett** dolgozzál a földi és örök életedért!

Bef.: De van-e erre lehetősége a föld vándorának? Sőt így is kérdezhetném: a föld elesett Ádám ivadékainak? Felelet: Nem veszed észre, hogy isteni ígéret biztatja a paradicsom elesettjét? „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és az ő ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). Nem látod, hogy ezrek Adventje várja az égi Fényt? Nem látod, hogy saját lélekadvented várja a lelket eligazító Messiást? – Bízzál! Így lesz a léleksötétség lélekfényözön!

2. beszéd: Lélekgyvelmezatlenség (Erkölcsi beszéd: A szeretetlen és a szerető ember)

Bev.: Egyszer azt kérdezték egyik tudósunktól: mi fogja egybe a világot? A felelet ez volt: az Isten kemény törvénye. – És az emberi lelket? – kérdezték tovább. A feleletet egy öreg remete adta meg: a szeretet isteni ereje. Igazat mondott; de kérdés maradhat: bölcslet felelt-e a remete? – A kérdés vizsgálható pozitíve és negatíve.

1. A szeretetlenség öl.

a) Az emberi lélek belső egyensúlya tényleg titkos erők küszködésén alapszik. Ez pedig: önértékelés, önbecsülés és önszeretet. Aki ezeket a kincseket eltékozolja, az önmagának szellemi gyilkosa. Ilyen önmagával szemben szeretetlen, meleget kizáró élet csak tudattalan vegetáció és nem a lélekfejlődést mutató életbontakozás. – Szerteetik az az élet, amely nem az önértékelés gyökéretéből táplálkozik.

b) Az emberi lélek azután **külső** tevékenység vonalán is jószágárasztás, az adás a szeretet irányában teljesül. Maga is szeretetet vár, maga is szeretetet oszt. – Aki ezt elmulasztja, az maradhat egy darabig száraz és önmagába merült „életzsugori”, de sohasem lesz kitáruló és szírmokba bontakozó „életvirág”.

c) Végül az ember **legmélyésesebb lendülete** az Isten felé irányul. Őbenne keresi szeretetének legfőbb tárgyát és Tőle várja az isteni szeretet áramlását. – Ezt tanulja az ember a Mestertől is, mondván: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legfőbb: az első parancs” (Mt 22.37). – És ha ez kihal? Élet helyett sarkponti légkör vesz körül, és megdermed az ember egész törtétese.

b) Az élet tapasztalata is ezt mutatja. Ahol „élettavas” él, ott a szeretet az éltető nap. Figyeld csak a gyermekek világát... Ez az élet értéke és virágzásának oka. – Figyeld meg a gyűlölet lelkét... Ez nem fejleszti, hanem pusztítja az embert. Az elszakítás az első lépés, a magábamerülés a második, és az

elsorvadás az utolsó. – Mi a tanulság? „A szeretetlenség gyilkos lelkületétől ments meg Uram, minket!”

2. A szeretet örökre egybefon.

a) A földi élet valósága ezt mutatja. Szülők és gyermekek, jóakarók és segítők, lélekben egymáshoz tartozók **sohasem** szakadnak el. – Faber S.J. ezt írja: „Mindig együtt élnek az egymást szerető lelkek!” Talán elszakító erő a távolság? Csak fokozza az egybefonódás erejét. Még az emlékek tárgyi volta is azért értékes, mert egymáshoz fűznek az emléket adóval. Sőt a temetők keresztje is azt mutatja: örök egybefonódást várunk (gondolj a kegyeleti emléktárgyakra, fényképre, sírgondozásra stb.). – Sok ebben a vér ereje, de nagyobb a lelkek köteléke. A szeretet egybefon itt a földön és hitünk szerint a túlvilágon is.

b) Az Isten felé forduló szeretet pedig törhetetlen és kiolthatatlan lendület. Az emberi lélek dallama: Istenem, Mindenem! Krisztussal szemben is ez a szent hang száll a magasba: „Uram Jézusom, légy az én örömöm és boldogságom!” De erre a feltörő lélekhangra az életvisszhanggal felel, mert Ő Maga a Szeretet, azért minden tevékenysége a szeretet diadala. Teremtés, megváltás, fenntartó gondoskodás, megszentelődésre való hazajuttatás az örök Szeretet felénk sugárzó jelentkezése. – A Mester is velünk van – a Szent Kenyér végrendelkező csodájában. Sőt olyan szeretettel, amely által: „Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51). – Mi következik ebből? A nagy és mindenekfeletti lélek fölértékelés és értékesítés, amely az embert az Isten fiává teszi. Hallgass csak az apostol szavára: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – Van ebben természetünk kincse, de több és mindennél többet érő a belénk öntött természetfeletti jelleg. Aki megtölt és telít, az már a földön kezdi élni az isteni életet, amely befejező kivirágzást az örök otthonban talál.

Bef.: Az „oldott kéve” olyan pusztulásra ítélt érték, amelynek elkallódását csak az erős kötelék átfonódása tud meggátolni. – Lélekfegyelmetlenség: – a szeretet hiánya, és az élet igazi egybefogása: a szeretet birtoklása. – Egybefon a földön emberrel és Istennel, egybefon az égben Atyánkkal és embertestvéreinkkel.

3. beszéd: Lélekaggódások (Erkölcsei beszéd: Gondok között)

Bev.: Utasoknak kutató szeme az útjelzőt keresi. Sötétség mélyén járók fényt keresnek, a tenger hajósai az északi sarkcsillagot kutatják, a megtámadott ember segítségért kiált... És a lélek bizonytalansága esetén mi a teendő? Fontos ez a kérdés, mert döntő jelentőségű. A többi aggodás múlandó dolgok körül forog, de az egyetlen, ami örök érték, annak ingadozásával és esetleg elvesztésének lehetőségével jár. Az bizonyos, hogy az élet zarándokai, hajósai vagyunk. Állandó kérdésünk: mi lesz velünk?

1. Az aggodó első kérdése: mi lesz velünk?

a) Gyermekkorunkban **édesanyánk** életünk mentsvára. Idefut minden gyermek. Nagyobb védelmet a jó apától várunk.

b) Serdülő korunkban az **iskola** a társunk. Ott szegődnek hozzánk barátaink is. – Tanító, tanár, nevelő, lelkiatya, a barátok (Tóth Tihamér az ifjúság segítője...).

c) Felnőtt korunkban a **közösség** szent kapcsa fűz egybe baráttal, jóakaróval, egyházi és világi előjárókkal... Mind védelmet nyújt az aggodások esetén.

d) És lelki életünk kríziseiben? Isten adta tanítások, Egyházunk irányítása a döntő! – Mi következik mindebből? Sok a segítő kéz, nincs tehát ok az aggodalmaskodásra. Figyeld csak meg az emberek lelkének ősi megnyilatkozását! **Ahol baj van, oda seregestül megy segíteni az ember!**

2. Pedig velünk az Isten.

Ez pedig mindennél nagyobb.

a) A háborgó tengeren bizalmatlanul aggódóknak ezt mondja a Mester: „Mit féltek, ti kicsinyhitűek!” (Mt 8,26). Majd megígéri: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). – De hogy állandó segítségéről is biztosítson, később így szól: „Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megteszem nektek...” (Jn 14,13).

b) Ennek erejét tapasztalja is az ember. Mert ki tud valóban megnyugodni az élet viharában? A hívó ember. Ne felejtse ezt a gyönyörű éneket: „légy koldus vagy király...”...Ki tud derűs, bizakodó lenni? Az Isten kezét fogó ember. Jól jegyezd meg nagy költőnk szavát: „Kézenfogva vezet a Mester!” (Sik S.). Gondolj magadra! Nem érezted-e sokszor kezedben az Úr kezét?... Különösen a lelkiek térére?... Nem azt jelenti ez, hogy a földiekben nem segít az Úr. De a lélek vonalán mindig velünk van.

„Az Úr közel van” (Fil. 4,5). Van Getszemáni kerti esténk, de van húsvéti feltámadásunk!

–Mi következik ebből? Bizakodó szeretet, odahajló készség, és így eltűnik a borongó köd.

Bef.: Az aggodalmak az élet sötét részei. Ijesztenek, sőt fantasztikus képekben rögződnek. A lélek félelmének vetületei és a vetületek a lélek rémisztői. Várjátok ti is szt. Pál áldó imájának erejét. „Ne aggódjatok semmiért. Minden imádságotokban és könyörgéseitekben terjesszétek kérésteket Isten elé, hálaadástokkal együtt. Akkor Isten békéje, amely minden értelmet meghalad, megőrzi szíveteket és elméteket Krisztus Jézusban” (Fil. 4,6-7). – Mindig a **jövőre** vonatkoznak, még ha a **múltból** sarjadnak is. Ezek, ha aggodalmak, lélekölő hatalmak. – Mi riasztja el tehát az éjszaka rémeit? A hajnal fénycsóvjája. És kicsoda? A mi Urunk Jézus Krisztus.

4. beszéd: **Lélekvádlottak** (Erkölcsi beszéd: Az igazi elítélő)

Bev.: Mi a legerősebb hang az életben? Ezt a kérdést vetette fel egyszer a fizikusok konferenciáján valaki. Egyik lélekbúvár így felelt: **a lelkiismeret szava**. – Ennek a mondatnak igazi értelme: a lelkiismeret szava életet alakít és életet pusztít. Amit kívülről mondanak rólunk, az lehet harsonázó szó, de amit bennünk diktál a lelkiismeret, az biztosan életet alakító. Lényege ennek a szónak az, hogy mindig a **valóságos érték** mérője és követelője. Így **értékelő** és **ítélkező**. – Mit jelent ez mireánk nézve?

1. A lelkiismeretünk – értékmérő.

Tu quis es? –erre a kérdésre ad mindig feleletet.

a) Valóságos tehetségeink mérője. Mid van? Ne feledd: „Quid habes, quo non accepisti?” (1Kor. 4,7).

b) Tetteink mérője. – Azt kutatja, mit tettünk tehetségeinkkel. Gondolj a talentumok példabeszédére. Minden egyessel dolgozni kell, és így lemérni: vajon jól dolgoztál-e? „Hosszú idő múlva megjött a szolgák ura és számadást tartott velük” (Mt 25,19).

c) Istenhez való viszonyunk mérője. – Ez azért igen fontos, mert az életnek legnagyobb és egyetlen értékes vonatkozása az Isten és ember viszonyának megállapítása és kiteljesítése. – Alapja: a Szeretet élő Személye az Isten, azért nem lehet más a mi Hozzá-fűződésünk alapja, mint a szeretet. Azért fogja egybe ezt az Írás mondván: „Mindazt, amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük. Ez a törvény és a próféták” (Mt 7,12). – Nem lehet tagadni, hogy addig sötét az élet, amíg az örök Fényt meg nem ismertük, de ugyancsak nem tagadható, addig zord és zavart, nyugtalan a lelkünk, amíg az Isten és önmagunk kötelességteljesítése vonatkozásait meg nem állapítjuk. – Ha pedig a lélek szava mást követel, mint amit tettünk, akkor értéktelennek és összeomlottnak tűnik fel egész életünk. –Mi következik ebből? Hallgassd a lelkiismeret szavát és az döntsön minden értéked megállapításában.

2. A lelkiismeretünk – életítelő.

Ez az igazi hangja az Istennek. De a lényeges és döntő szó –az Istené. Ezt a lelkiismeret visszhangozza, de az Isten csendíti.

a) Földi életünk boldogsága ettől függ. Akit ugyanis elítélő ítélete kísér, az magában fogja hallani Baltazár király palotája falára írt szavak égető fájdalmát: „...megmért (Isten) téged a mérlegen, és könnyűnek talált” (Dán. 5,27). – A balladák sora: „Ágnes asszony kendője”... A tragédiák: Shakespeare: „Macbeth”, „Hamlet”... Majd Ibsen: a kísértetek tragédiája élénk példája az ítélet szörnyű erejének. – Ahol ítél a földön a lelkiismeret, ott halott az álom szelleme.

b) De az ítélet az örök vonalon is cseng. Ez a döntő. Ez az Úré... Egyenesen az Úré... A hittudósok szerint az is a lelkiismeret világos szavának fog megcsendülni, mert az Isten szavai a lélek útján csendülnek. Hova fog irányítani – nem tudom. De egyet tudok: életem értéke szerint fog felhangzani. – Mi ebből a következtetés? Úgy élj, hogy elismerően szóljon a lelkiismereted. Így dübörgő elítélés helyett dallamosan dicsérjen és ezért életed földi és örök boldogságát biztosítsa. Ilyen lelkiismeret mellett haszontalan a külvilág elítélő beszéde. Hang az, amely elhangzik, de életet nem alakít. Akit kellemetlenül érint, azt is csak átfutó hullámként éri. **Aki erre építkezik, az nem jár az Isten útján.** „Egyáltalán nem törődöm azzal, hogy ti mondtok felőlem ítéletet vagy más emberi bíróság” (1Kor. 4,3). – Csak az Isten és mindenütt az Isten ítélkezik!

Bef.: Lélekvádlott! Csak abban érezd magad terheltnek, ha Isten szava volna a vádlód! – De ez utolsó ítélet előtt még ne törjön le! Jól jegyezd meg: Istennek a földön hangzó vádja – a megbocsátás előharsonája. De ez csak a földön van így, mert az örök kapuknál döntő az isteni szó. **Most** kövesd szavait, hogy **akkor** dicsőséges örömmel halljad döntő szavát!

5. (karácsonyi) beszéd: **Az Isten közelség fényében tündöklők** (Erkölcsi beszéd: Karácsony fényében)

Bev.: A lelkiismeret szava Isten szava –mondja szt. Pál, de ez a jelenlét még egyszerű hangban csendül. A lélek mélyén szól és így érzem: itt az Isten. – De az Isten olyan közvetlen és érzékszervekkel is észlelhető módon csak Karácsony éjszakájától kezdve lépett az ember életébe... Így a Karácsony az Isten-közelség emberileg is észlelhető szent csodája. –Ez a szent éjszaka életsötétséget oszlató fény, mert ezt a fenséges igazságot hirdeti: **az Istenfia emberré lett, hogy az emberfiat istenivé nemesítse.**

1. Az Istenfia emberré lett.

a) Emberi vágyak vonala az eget felé húz, de megközelítését nehezen tudja kimutatni. Talán azzal, hogy tökéletesedése útján közelíti meg a Végtelent. – Érzzi az ember, hogy erre szüksége van, de földi ereje csak a vágyak világában mozog. Maga az a tény azonban, hogy ez így él bennünk, arra utal, hogy a Mindenható adta belénk ezt az egyetemes lendületet. Ez a belső kegy – máris isteni kegyelem. De valósulása – égi szeretetáramlás.

b) Az Írás pedig arról szól – és ez a Karácsony szent éjszaka csodája –, hogy a **vágy valóság lett.** Isten nem teremt vágyat, amely átlépi a lehetőséget. Isten előtt ugyanis **semmi sem lehetetlen.** Erősítjük az evangélistával: „Istennél semmi sem lehetetlen” (Lk 1,37). Az isteni szeretet minden korlátot felelt. Így nézve a Karácsonyt, az valóban a szeretetáradás és az ember számára égi Fénynek emberi alakban való jelentkezése. – Mi következik ebből? „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

2. Hogy az emberfia istenivé nemesedjék.

a) Föld a házuk. – Otthonunk. Átfutó élettartalmunk. Sokan csalókan meg is elégednek vele. – De **az élet** – a vágyunk. **Halálkaszás** nem barátunk. Csak annak kedves és várva várt vendég, aki a felhőkön túlra tekint és tudja, hogy **az örök életbe** megyünk. – Életünk azonban sokszor egészen földi és salak. Bizony, bizony balgák, akik ezt tudva **így és ezért** élnek az átfutó életszakaszt.

b) Ég lenne az otthonunk. – De ez vágy. – **Emberi erővel** el sem érhető. Istenhez az **isten természet** részese mehet. – Ezt a kegyet Krisztus hozza. Ezt mondja rólunk az apostol: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4). – Azért a Karácsony az emberi élet értéke, tartalma, átnemesítője, istenítője. – Mi a következmény? Az a fenséges tudat, hogy mi az Isten gyermekei és végnélküli életre teremtettek vagyunk.

Bef.: De csak akkor, ha bennünk is megszületik, **életté lesz** a krisztusi kegyelem és így istenivé lesz a föld zarándoka.

* *

VII. beszédlánc címe: Az élet vándorai

Ez a beszédlánc **csak vázlatpontokban** jelzi földi és örök hivatásunkat, de kiemelve azt is, hogyan juthatunk Urunk látására.

1. beszéd: **Utások vagyunk**

Bev.: Örök kérdésünk: „kik vagyunk?”

1. Földre küldtünk.

2. Hogy egekbe érjünk.

Bef.: Isten küldöttje és Isten hazavártja az ember. Boldogok lehetünk tehát.

2. beszéd: **Az út bizonytalanjai vagyunk**

Bev.: Mivel ruházott fel minket az Úr?

1. Emberi tehetségünk kevés.

2. Isteni segítség elégséges.

Bef.: De így biztosan zarándokolhatunk Isten felé.

3. beszéd: **Az Úr veletek**

Bev.: Egyedül járjuk-e utunkat?

1. Velünk az Úr – kegyelmével.

2. Velünk az Úr – szeretetével.

Bef.: Isten az örök Útitárs.

4. beszéd: **Az Úr ítélje mérföldjeiteket**

Bev.: Utunkban sok az ítélkezés.

1. Sokat mondanak az emberek.

2. De döntően csak az Isten ítélhet.

Bef.: Csak az Isten szava az életsors-eldöntő.

5. (karácsonyi) beszéd: **Az Úr látásának kegye**

Bev.: Látható-e az Isten?

1. Földre szállt az egek Ura.

2. Hogy hozzá emelkedhessék a föld embere.

Bef.: Így – emberalakban igen.

* *

VIII. beszédlánc címe: **Az élet sivárságai**

Ez a beszédlánc szintén **csak vázlatpontokban**, színezné a gyenge és pusztuló emberéletet.

1. beszéd: **Az életösztön hajtottjai**

Bev.: Kik halnak meg az úton?

1. Vagyont keresők.

2. Hatalomra éhezők.

3. Érzékiség igényesei.

Bef.: Élnek a földön és halottak a léleknek...

2. beszéd: **Az élet szeretetlenei**

Bev.: Gyűjtés, vagy szórás?

1. Zárt a markuk.

2. Hogy több legyen a birtokuk.

Bef.: Aki ad, az szeretetet arat.

3. beszéd: **Az élet túlzott igényesei**

Bev.: A habzsoló ember.

1. Bűnökben élünk.

2. Érzéki örömeiket keresünk.

Bef.: És így állatiassá leszünk.

4. beszéd: **A föld rabszolgái**

Bev.: Úr, vagy szolga?

1. Úrrá teremtett az Isten.

2. Szolgává tesz az ösztön.

Bef.: A föld urai és az ég várományosai.

5. (karácsonyi) beszéd: **A mennyország birtokosai**

Bev.: Földi ország – mennyország.

1. Aki az Istennel van.

2. Az a mennyországban él.

Bef.: Már a földi élet is lehet mennyország.

* *

IX. beszédlánc címe: Az élet diadalmasai

Ennek a beszédláncnak **vázlatpontjai** arra hivatottak, hogy megrajzolják a diadalmas ember életképét és erre irányítson.

1. beszéd: **Tisztán látók**

Bev.: Láss! Ez az Úr óhaja.

1. Felületet látó emberi szemek.

2. Égieket értékelő, kegyelemmel áldott szemek.

Bef.: A látók – helyesen élnek.

2. beszéd: **Szeretetben élők**

Bev.: Nem zárjuk be magunkat!

1. Kitérülünk – a testvérek felé.

2. Kitérülünk – az Isten felé.

Bef.: Isten szerint alakulunk!

3. beszéd: **Imában –Istenhez fűződünk**

Bev.: Találkozunk az Úrral!

1. Nem csak szó az imádság.

2. Hanem Istenhez való kapcsolódás.

Bef.: Így Vele élünk!

4. beszéd: **Csak a lélek szerint cselekvők**

Bev.: Külső tett és belső szándék.

1. A cselekedet kifelé látható.

2. De a szándék Isten szemében észlelhető.

Bef.: A tiszta szándékú ember az Isten embere.

5. (karácsonyi) beszéd: **Betlehemet látók**

Bev.: Csak a pásztoroké-e ez a kegyelem?

1. Választottak kegyelme.

2. Mindnyájunk lehetősége.

Bef.: Csak a tiszta szívűek látják meg az Istent!

* *

X. beszédlánc címe: Isten hangjára felfigyelők

Ez a beszédlánc azt akarja, hogy a hívőket figyelmeztesse arra, hogy az Isten **mindig** szól... Lásuk az egyes beszédeket.

1. beszéd: **Kongatások** (Erkölcsi beszéd: Isten kopogtatásai)

Bev.: Minden óráútés időt jelez. Lehet a múlt zárása, de szebben cseng, ha a jövő perc kezdete. Az ember kevésbé szereti az est beálltát, mint a hajnalhasadást. – Isten nagy tervében egy-egy ember életének három nagy kezdetjelző kongatása vagyon. Születés, az Úrral való találkozás és a halál. Mind a három szent kezdet.

1. A születés az új élet kopogtatása és beköszöntése.

Öröm a szülőnek, boldogság az ember népnek és gyarapodás Isten országának.

a) A szülők életük gyümölcsét szeretik a gyermekben. Gondoskodásuk az új életnek szól. Belőle szent embert, de másrészt maguk támaszát akarják kinevelni.

b) Az újszülött nem ismeri, hogy mi történt. – A jó anya csak fájdmában sejtí, hogy a legszen-
tebb, az életfakasztás áldozója, de azután az öröm diadalmasa. Azért mondja az Írás: „Az asszony is,
amikor szül, szomorkodik, mert eljött az órája, de amikor megszülte gyermekét, már nem emlékszik
gyötrelmeire, mert örül, hogy ember született a világra” (Jn 16,21). – Majd hosszú évek peregnék alá és
végül a gyermek is ráébred arra a tudatra: mit jelent az isteni küldetés. – Reádöbben nagy feladatára,
amelyet így lehet egybefogni: az élet kötelességeinek a megoldása. **Maga számára** az, hogy hazatér-
hessen, **Isten számára**, hogy dicsőségének hirdetője legyen.

c) Az emberek öröme is nagy. Minden közösség, nemzet, sőt az egész emberiség **a jövőt a gyer-
mekben látja**. Mi mind múlt vagyunk, **alkonykép a hajnalnéppel** szemben. A jövő a múlt átvevője,
de újabb és szebb élet fejlesztője. A jövő a múltból fakadó és a múlton épülő.

2. De ennek felfokozása: az Istennel való találkozás.

a) Keresztelés.

b) Szentáldozás.

c) Kegyelmi élet.

3. Az élet földi zárásakor kopogtat a halál.

a) Ez valójában: Isten utolsó követének fogadása. Legtöbbször az utolsó üzenetet hozza, amely a
megtérésre inti az embert. „Beteg valaki köztetek? Hivassa az egyház papjait. Imádkozzanak fölőtte s
kenjék meg olajjal az Úr nevében. A hitből fakadó imádság üdvére lesz a betegnek és az Úr megköny-
nyebbíti őt, ha pedig bűnben van, bocsánatot nyer” (Jak. 5,14-15).

b) Ez az emberléleknek Istennel való döntő találkozás. Ez az ítélet ideje; a jutalom és büntetés el-
vétele.

Bef.: Minden kongatás figyelmet keltő. – Legyen az emberlélek visszhangszerűen visszacsengő és
így biztosan – Istenhez térő.

2. beszéd: **Az Írások szent akkordjai** (Dogmatikus beszéd: Az Isten Írása)

Bev.: Mikor az Isten ír, akkor nem az értelem elgondolása szerint folyik a közlés. Az Isten írása a
teremtés, az Isten írása emberlélekbe vésett parancs, Isten írása lélekihlette küldöttek szent papirusza.
– A lényeg mindig az: **észlelhető jelek tárják elének az Úr akaratereit**. – Fontos azonban: az **ol-
vasni tudás**. Az emberi kéz róttá betűket és azok olvasását elsajátítja a tanuló. Az iskola ennek
nagy és áldott mestere. Az Isten írásának olvasása egyetemleges ismeret, melyet mint kincset ma-
gában hordoz minden ember. Egyszerű és tudós egyaránt. –Lássuk csak: hol és mit ír számunkra az Is-
ten?

1. A természet az Isten első könyve.

a) Lapjai rétegek, melyek a föld mélységében pihennek. Emberi szemnek csak a föld egyes kor-
szakainak kialakulását tanítják, de valójában Isten életterveit hirdetik. Az első: a geológiai korszakok
egymásutánjának követései, a másik a természet törvényeinek, mint Isten akaratának leleplezése.
„Amikor a pogány törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiá-
nyában önmaga törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelki-
ismerete tanúskodik és önitélete is, mely hol vádolja, hol fölmenti” (Róm. 2,14-15). Ez az utóbbi a
fontos!

b) Miről szól itt minden? Rendről! Célszerűségről! Földi élet múlandóságáról! Függésről! Istenhez
tartozásról! – Lám, ezek a természetbe rótt isteni szavak!

2. De Isten írása maga az ember is!

Most más egyenesen a lélekre gondolok. Az Isten ugyanis a test teremtésével és teremtő gesztusával **írt**, de a lélek teremtése mindennél fenségesebb és gyönyörűbb.

a) Mit írt – a lélekbe? Inkább így kérdezhetsz: mit vésett a lélekbe? A felelet ez: értelmi látást, szabadságot és halhatatlanságot. Mi ez röviden? Isten képe. Azért írja az Írás: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

b) Majd kérdéssé tehető továbbá: mit írt elő mint jövő adományt a léleknek? Feleletünk ez: természetében való részesedést. Ezért írja az apostol: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). De így is folytathatjuk: örök életet. Ezért mondja szt. János: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – Íme: ez az Isten írása és ezek az **életakkordok** csendülnek fel az Isten írásából.

Bef.: Isten írt, csak olvasni és értelmezni tudja az ember!

3. beszéd: **Örüljete!** (Erkölcsi beszéd: Az életöröm)

Bev.: A legújabb bölcséletnek egyik neves írója **Heidegger**, aki egész életét értelmezni akaróan eljutott ahhoz a roppant leverő gondolathoz: **az élet nagy semmiség**. Természetesen ebből a gondolatból kirobban a sötétlelkűség, hogy nem érdemes élni és nem érdemes dolgozni. Úgy érezhetjük, hogy itt a halál hangja sivít... Ezzel szemben az evangéliumi Mester „Isten fiainak”, „az örök élet birtokosainak” és „az öröm népének” tart bennünket. Úgy érezzük, hogy itt az élet diadalmas ditirambja csendül. – Nézzük közelebbről, mi az isteni Mester adta örömhangelés igazi alapja és értelme?

1. A földi lét maga az öröm alapja.

A „nem lét” és a „lét” végnélküli távlatát –Isten szavától eltűnt, és az egész mindenség a „lét világa” lépett. „Emeljétek fel szemeteket a magasba, és nézzétek: Ki teremtette ezeket? Ő az aki megszámloltan kivezeti seregüket, és nevéen szólítja valamennyiüket” (Iz. 40,26).

a) A tudat nélküli világ, a nagy világegyetem az Ég gondolta gyönyörűségek együttese. A **felületes ember** csak a szirmokkal ékített virágnak, a gyönyörű rétnak, a ringó kalásznak, suhanó szélnek, zúgó fergegnek, hullámozó tavaknak, csillagmilliárdoknak örül, mert szépségeik elkábitják őket. – A **hasznos kereső** gyakorlati ember a mindenség felhasználhatóságát szereti. A tudós a parányok csodája előtt hódol és örvend. – Az esztéta a harmóniában gyönyörködik... És az **isteni ember**? Az Isten nagyságán „allelujázik”.

b) De a tudat nélküli világ nemcsak létezését, hanem **egybecsendülő** gyönyörűséget is mutat. Ez is lét, de rendezett és célszerű lét. Ez is az élet örömeinek forrása.

2. De a szellemi lét a feltarajosodó boldogság alapja.

De ki ennek a hordozója?

a) Angyalnép az égből.

b) Embernép a földön. „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta, és úgy rendelte, hogy ismét azzá változzék. Felruházta őt a magáéhoz hasonló erővel” (Sir. 17,1-2).

c) Boldogultak serege az égből. – Végül is az egész lényege ez: Személy az Isten, akit személyes szeretettel szeret az ember. Mert: „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Ez pedig a boldogságok boldogsága.

Bef.: Ne hallgass jó ember a „sötétség embereire”, hanem kövesd szt. Pál szavát: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

4. beszéd: **Lélekben is szól az Úr!** (Dogmatikus beszéd: Hogyan szól egyesekhez az Isten?)

Bev.:Isten tekintete előtt nagyobb egy-egy ember, mint az egész anyagi világ. Egyszerűen azért, mert a világ öntudatlan és véges, az ember öntudatot hordozó és végnélküli szellem. – Ez magyarázza azt, hogy az egyetemes emberiség Megváltója Maga az Isten Egyszülöttje. De ugyancsak ez magyarázza azt a nagy értékű isteni leereszkedést, hogy az egyetemes emberiség mellett az **egyes emberhez** is külön szava van az ég Urának. – Hol és hogyan szól az isteni hang?

1. Sugallatok alakjában kopogtat az egyes ember lelkében az Isten.

Mik ezek valójában?

a) A kis gyermek hallja és „angyalka” hangjának mondja. Ez a lelkiismeret hangja és a szellemi

világgal érintkező tiszta lelkek rezonanciája.

b) A felnőtt is hallja és lelkiismeretnek mondja. Jól tudjuk: a lelkiismeret szava – Isten szava.

c) A tökéletes életre törő is hallja és „isteni sugallat”-nak mondja. Ez már a Szentlélek szava. „A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod honnan jön és hová megy” (Jn 3,8). – Lehet ez a hivatás egyszerű hangja... De lehet különleges elhívás igéje. „Ti Krisztus teste vagytok s egyenként tagjai. Az Egyházban pedig Isten némelyeket apostolokká, másokat prófétákká, ismét másokat tanítókká tett. Adott továbbá csodatevő hatalmat, gyógyító erőt, segítőkészséget, kormányzóképeséget, különféle nyelvadományt (és beszédek magyarázatát)” (1Kor. 12,27-28).

2. Magánki nyilatkozatások alakjában is szól egyesekhez az Úr.

a) Mik ezek? Lehetnek jelenések, szövegek és álmok.

b) Milyen értékűek? Isten személyes szavai. – Egyes személyeket döntően irányítanak (szent. Pál megtérése, szent. Teréz irányítása stb.)...

c) És mikor egyetemes erejük? **Csak** akkor, ha a **tanító Egyház** elfogadja és szokássá erősíti.

3. De egyetemes és kötelező az Egyházon át hangzó isteni tanítás.

a) Ennek alapja? Krisztus parancsa.

b) Ennek tartalma? Az üdvösség szolgálata.

Bef.: Szól az Isten egyesek lelkéhez – a személyes közvetlenség kivételes útján, de szól hozzá a hivatalos Egyház ajkán. Hallgasd és kövesd!

5. (karácsonyi) beszéd: **Az angyalok dalkísérete mellett zeng az ég** (Erkölcsei beszéd: Az angyalok dicsőítő éneke)

Bev.: A karácsonyi éjféli szentmise első és zúgó éneke: „Mennyből az angyal...” és „Dicsőség mennyben az Istennek...” Ezek azok az égi dallamok, amelyeknek gondolatait égi karokból vettük és ihletett lelkek írták kottákba és diadalmas dallamba. Valami szent és igen nagy isteni megnyilatkozásnak kellett történnie, hogy dalra csendül az égiek kara... Ünnepi kerete ez annak az isteni Szeretetnek, amely a Karácsony szent éjszakájának szent titka. – Mi a gyökérzete az angyali éneknek?

1. Az angyalok éneke az Ég megnyilatkozásának kísérete.

a) Az angyalnép Isten dicséretének lélekkara. „Dicsérjétek az Urat az egeből, dicsérjétek őt a magasságban! Dicsérjétek őt, angyalai mind, dicsérjétek őt, seregei mind!” (Zsolt. 148,1-2).

b) A betlehemi angyalkar a megtestesült Ige ünneplője. De amellet a jövő és boldog emberiségnek örömhirdetője. Ezért zengi az angyalok kara: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakarátú embereknek!” (Lk 2,14).

2. De a Messiás megszületése az égi dal gyökérzete.

A dal és ének a lélek túltelítettségének kicsordulása.

a) Angyalok – a Messiás születésének örvendezői. „Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicséretet énekeltek az Istennek...” (Lk 2,13).

b) Angyalok – az embereket ért öröm szárnyas hírnökei. „...az angyal bátorítá őket: Ne féljétek! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11).

c) Angyalok – a hozzájuk térő „megváltottak” első köszöntői.

Bef.: Isten angyalai dalt zengenek, mert Isten Egyszülöttje emberré lett. De mindezt azért éneklük embereknek is hallhatóan, mert örömeiket kicsordítja az az ismeret: az ember az Isten fiává emeltetik.

..*